

การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด

A STUDY OF THE SKILLS OF ADMINISTRATORS IN BASIC EDUCATION SCHOOLS

IN RAYONG, CHANTHABURI AND TRAT PROVINCES

วิทยานิพนธ์

ของ

วิศิธา บุญธรรม

ลิขสิทธิ์ © วิศิธา บุญธรรม
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

กุมภาพันธ์ 2560

การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด

A STUDY OF THE SKILLS OF ADMINISTRATORS IN BASIC EDUCATION SCHOOLS

IN RAYONG, CHANTHABURI AND TRAT PROVINCES

วิทยานิพนธ์
ของ
วริศรา บุญธรรม

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

กุมภาพันธ์ 2560

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด

A Study of the Skills of Administrators in Basic Education Schools
in Rayong, Chanthaburi and Trat Provinces

วริศรา บุญธรรม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานสอบวิทยานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายตา ประเสริฐภักดิ์)

ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุริย์มาศ สุขกลี)

กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(รองศาสตราจารย์อัมพวัน ประเสริฐภักดิ์)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(อาจารย์ ดร.เจนจบ สุขแสงประสิทธิ์)

ได้รับอนุมัติจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์)

วันที่ 28 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562

วริศรา บุญธรรม. (2560). การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด. วิทยานิพนธ์. ค.ม. (การบริหารการศึกษา). จันทบุรี
: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุริย์มาศ สุขกสิ ศศ.ค. (การบริหารการศึกษา) ประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์อัมพวัน ประเสริฐภักดิ์

ศศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว)

กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหาร
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน
และขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน
ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำนวน 361 คน ได้มาด้วยวิธีการใช้ตารางเทียบของเครจซี่
และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ
รวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง
0.21 - 0.44 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82 ส่วนสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ
ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว
(One - way ANOVA) และตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการตรวจสอบความแตกต่าง
ของเชฟเฟ้ (Scheffe')

ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานการศึกษา
ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบ
ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนก
ตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
3) ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง
จันทบุรี และตราด จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

Warisara Boontham. (2017). **A Study of the Skills of Administrators in Basic Education Schools in Rayong, Chanthaburi and Trat Provinces.** Thesis. M.Ed. (Educational Administration).
Chanthaburi : Rambhai Barni Rajabhat University.

Thesis Advisors

Assistant Professor Sureemas Sukkasi

Ed.D. (Educational Administration)

Chairman

Associate Professor Ampawan Prasertphak

M.A. (Educational Psychology and Guidance)

Member

Abstract

The purpose of this research was to study and compare the skills of administrators in basic education schools in Rayong, Chanthaburi and Trat Provinces in relation to the experience of the practitioners and the size of the school. The sample size of 361 administrators and teachers from basic education schools in Rayong, Chanthaburi and Trat Provinces was determined by Krejcie and Morgan's random stratified proportion method. The instrument for data collection was a five-rating scale questionnaire. The discrimination ranged from 0.21 to 0.44, and the reliability was at 0.82. The statistical analysis method used were : percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way analysis of variance (One - way ANOVA) and Scheffe's method was used to compare the pairs.

The results showed that: 1) The skills of administrators from basic education schools in Rayong, Chanthaburi and Trat Provinces were at the high level, 2) The skills of administrators and teachers from basic education schools in Rayong, Chanthaburi and Trat Provinces, when compared by experience of practitioners, were not significantly different, 3) The skills of administrators from basic education schools in Rayong, Chanthaburi and Trat Provinces, when compared by school size, was significantly different overall and in each aspect at the .05 level.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำอย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรีย์มาศ สุขกสิ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์อัมพวัน ประเสริฐภักดิ์ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอขอบพระคุณ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ที่กรุณาให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี รวมทั้งบุคคลอื่น ๆ ที่ได้ให้การสนับสนุน และช่วยเหลือให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

วริศรา บุญธรรม

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ประโยชน์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
สมมุติฐานในการวิจัย.....	7
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
การบริหารสถานศึกษา.....	8
ความหมายของการบริหารสถานศึกษา.....	8
ขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษา.....	9
ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา.....	12
ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา.....	13
ความหมายของทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา.....	13
ความสำคัญของทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา.....	14
องค์ประกอบของทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา.....	15
นโยบายการบริหารสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	19
งานวิจัยต่างประเทศ.....	21
งานวิจัยในประเทศ.....	22
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	25
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	25
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	26
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	27

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 (ต่อ)	
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	27
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	28
4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	30
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	30
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	30
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	31
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	42
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	42
วิธีดำเนินการวิจัย.....	42
สรุปผลการวิจัย.....	44
อภิปรายผล.....	44
ข้อเสนอแนะ.....	47
บรรณานุกรม.....	49
ภาคผนวก.....	52
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	53
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	55
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	63
ภาคผนวก ง ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม.....	71
ภาคผนวก จ ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	76
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	79

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา.....	26
2 จำนวน และร้อยละของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และ ตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา.....	31
3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่และระดับทักษะการบริหารของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวม และรายด้าน.....	32
4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับทักษะการบริหารของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านเทคนิควิธี.....	32
5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับทักษะการบริหารของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านมนุษยสัมพันธ์...	34
6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับทักษะการบริหารของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านความคิดรวบยอด	35
7 ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัด ระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ ในการปฏิบัติงาน.....	37
8 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา.....	38
9 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวม...	39
10 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมจำแนกตามขนาดของ สถานศึกษา ด้านเทคนิควิธี.....	39
11 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมจำแนกตามขนาด ของสถานศึกษา ด้านมนุษยสัมพันธ์.....	40
12 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมจำแนกตามขนาด ของสถานศึกษา ด้านความคิดรวบยอด.....	41

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
13 ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามทักษะการบริหารของ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด.....	72
14 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทักษะการบริหารของ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด.....	77

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....

6

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศ ประเทศจะเจริญก้าวหน้าต้องอาศัยการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรม ซึ่งการพัฒนาในด้านต่าง ๆ นั้น จำเป็นต้องอาศัยกำลังคนเป็นสำคัญ เพราะคนเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่า แต่คนจะมีประสิทธิภาพเพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา จากการประเมินผลการพัฒนาประเทศที่ผ่านมาและการวิเคราะห์สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่จะมีผลต่อทิศทางการพัฒนาประเทศในอนาคตล้วนบ่งชี้ว่าประเทศไทยยังต้องเผชิญกระแสการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกที่ผันผวน ซับซ้อนและคาดการณ์ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นได้ยาก แม้ว่าในระยะที่ผ่านมาการพัฒนาประเทศจะให้ความสำคัญกับการสร้างภูมิคุ้มกันให้เข้มแข็ง แต่ก็ยังไม่เพียงพอรองรับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาประเทศให้มีคุณภาพและยั่งยืนในระยะต่อไป จำเป็นต้องเสริมสร้างให้ระบบภูมิคุ้มกันต่าง ๆ มีความเข้มแข็งขึ้นตามแนวทางการพัฒนาภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ระบบเศรษฐกิจมีเสถียรภาพและมีความสามารถในการแข่งขัน พร้อมก้าวสู่เศรษฐกิจและสังคมสีเขียว บนฐานความรู้และความคิดสร้างสรรค์ สังคมมีความเป็นธรรม มีการเชื่อมโยงการพัฒนาทั้งภายในประเทศและการรักษาสมดุลของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอันจะเป็นฐานที่มั่นคงในการพัฒนาประเทศและพร้อมที่จะรองรับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในอนาคต ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาความสามารถของตนเองให้มีศักยภาพ เพื่อทันการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและคงไว้ซึ่งความสามารถในการแข่งขันเพื่อความอยู่รอดอย่างยั่งยืนขององค์กรในระยะยาว ภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงของโลกที่จะมีผลกระทบต่อการพัฒนาของประเทศไทยในอนาคต ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องปรับตัวหันมาทบทวนกระบวนการพัฒนาในทิศทางที่พึ่งตนเองและมีภูมิคุ้มกันมากขึ้น (จาโรญ จิตรหลัง. 2548 : 102)

การบริหารจัดการสถานศึกษามุ่งเน้นการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมของบุคคลที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้วิธีการบริหารจัดการที่หลากหลายแตกต่างกันไปตามศักยภาพและสถานศึกษานั้น การให้อิสระในการดำเนินการด้วยตนเอง จะทำให้เกิดความคล่องตัวสามารถพัฒนาเปลี่ยนแปลงได้ทันต่อเหตุการณ์ ผลงานที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของสถานศึกษาทุกคนที่เกี่ยวข้องจะต้องรับผิดชอบ ไม่ว่าจะเป็นความสำเร็จหรือการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขการบริหารการศึกษาในปัจจุบัน เป็นการดำเนินการที่ประกอบด้วยการวางแผนการจัดรูปงาน

และระบบกำลังคน การจูงใจและการควบคุมการดำเนินงานของบุคลากรในหน่วยงานก็เพื่อให้ การดำเนินงานนั้นบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ผู้บริหารควรมีทักษะในการบริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะที่สามารถจะครอบคลุมภารกิจและบทบาทได้ทั้งหมด ซึ่งจะต้องมีทักษะ การบริหาร 3 ด้านที่ทำให้งานเกิดประสิทธิภาพตามแนวคิดของแคทซ์ (Katz. 1995 : 33 - 42) ประกอบด้วย ทักษะด้านเทคนิควิธี ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะด้านความคิดรวบยอด ซึ่งจะต้องมีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงทักษะตนเองให้เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีศักยภาพ โดยต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ ใฝ่เรียนรู้อยู่เสมอ มีความสามารถ มีความเข้าใจ มีทักษะในเชิง การบริหารงานเป็นอย่างดี กล่าวคือกล้าพูด กล้าตัดสินใจ เป็นนักประสานงานที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีบุคลิกภาพดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความเป็นผู้นำ โดยเฉพาะความเป็นผู้นำ ทางด้านวิชาการ และ ด้านวิชาชีพ เป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีวิสัยทัศน์กว้างไกลรู้เท่าทันสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง ต่าง ๆ อยู่เสมอโดยสามารถเป็นผู้นำไปสู่การปฏิบัติ และรู้จักระดมทรัพยากรการบริหารทั้งหมด มาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลในการบริหารงานสูงสุดอันจะเป็นแบบอย่างเอื้อให้ บุคลากรในสถานศึกษามีทักษะการบริหารสถานศึกษาไปด้วย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหน่วยงานที่จัดการศึกษา โดยกำหนด การพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ ซึ่งสถานศึกษาเป็นองค์กรที่มี ภารกิจหลัก คือ การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียน ได้บรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ของแต่ละระดับ ซึ่งถือเป็นรากฐานอันสำคัญยิ่งในการพัฒนาประชากรในประเทศให้มีคุณภาพ ปัจจุบันที่สำคัญที่สุดคือ ผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาทและอิทธิพลต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา ที่จะนำพาสถานศึกษาไปสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนา ศักยภาพสูงสุดในตน มีความรู้และทักษะที่แข็งแกร่งและเหมาะสม เป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้ ระดับสูงขึ้นไปและการดำรงชีวิตในอนาคต สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดนโยบายไว้ว่า 1) เร่งรัดปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีการปรับปรุงกระบวนการ การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งระบบให้มีประสิทธิภาพ 2) เร่งพัฒนาความแข็งแกร่งทางการศึกษา ให้ผู้เรียนทุกระดับทุกประเภท รวมถึงเด็กพิการและด้อยโอกาสมีความรู้และทักษะแห่งโลกยุคใหม่ ควบคู่กันไป 3) เร่งปรับระบบสนับสนุนการจัดการศึกษาที่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน มีการประสานสัมพันธ์กับเนื้อหา ทักษะ และกระบวนการเรียนการสอน 4) ยกกระดับความแข็งแกร่ง มาตรฐานวิชาชีพครูและผู้บริหารสถานศึกษาให้ครูเป็นผู้ที่มีความสามารถและทักษะที่เหมาะสมกับ การพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน 5) เร่งสร้างระบบให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นองค์กร คุณภาพที่แข็งแกร่งและมีประสิทธิภาพ 6) เร่งรัดปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นองค์กรที่มีความเข้มแข็ง มีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ชัดเจน และสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมี

คุณภาพ 7) สร้างระบบการควบคุมการจัดการการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาที่มีข้อมูลสารสนเทศ
 8) สร้างวัฒนธรรมใหม่ในการทำงาน เร่งรัดการกระจายอำนาจและความรับผิดชอบ ปรับปรุงระบบ
 ของโรงเรียนให้เป็นแบบร่วมคิด ร่วมทำ การมีส่วนร่วม และการประสานงาน 9) เร่งปรับระบบ
 การบริหารงานบุคคล มุ่งเน้นความถูกต้อง เหมาะสม และเป็นธรรม 10) มุ่งสร้างพลเมืองดีที่ตื่นตัว
 และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมพหุวัฒนธรรมได้ และทำให้การศึกษานำการแก้ปัญหาสำคัญของสังคม
 11) ทุ่มมาตรการเพื่อยกระดับคุณภาพสถานศึกษาที่พัฒนาช้าหลัง และโรงเรียนขนาดเล็กที่ไม่ได้
 คุณภาพ เพื่อไม่ให้ผู้เรียนต้องเสียโอกาสได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการ
 การศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2558 : 2 - 3) ทั้งนี้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด
 ได้รับนโยบายดังกล่าวมาปฏิบัติ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทที่สำคัญต่อการดำเนินงาน
 ที่จะนำพาสถานศึกษาไปสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ นอกจากนี้ผู้เรียนจะได้รับการพัฒนา
 ศักยภาพของตนเองสูงสุด มีความรู้และทักษะ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้และการดำรงชีวิต
 ในอนาคต ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายการศึกษาสู่การปฏิบัติ
 เพื่อพัฒนาคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา
 ขั้นพื้นฐาน เมื่อมีทักษะการบริหารที่สูงย่อมส่งผลดีต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลการบริหารงาน
 ทุกด้าน

จากความสำคัญดังกล่าวจะเห็นได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีทักษะการบริหาร
 ประกอบด้วย ด้านเทคนิควิธี ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านความคิดรวบยอด ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษา
 ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด สำหรับนำไปใช้
 เป็นข้อมูลในการวางแผนการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง
 จันทบุรี และตราด
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง
 จันทบุรี และตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา

ประโยชน์ของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นข้อมูลเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 สามารถใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาปรับปรุงทักษะการบริหารของผู้บริหารและหน่วยงาน

ที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลประกอบแนวทางในการวางแผนพัฒนาผู้บริหาร
ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ปีการศึกษา 2559 จำนวน 5,544 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ปีการศึกษา 2559 กำหนดขนาด
กลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหากกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan,
1970 : 607 - 610) และการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling)
โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้นในการแบ่งได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 361 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น แบ่งเป็นดังนี้
 - 1.1 ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน จำแนกเป็น
 - 1.1.1 ประสิทธิภาพน้อย
 - 1.1.2 ประสิทธิภาพมาก
 - 1.2 ขนาดของสถานศึกษา จำแนกเป็น
 - 1.2.1 ขนาดเล็ก
 - 1.2.2 ขนาดกลาง
 - 1.2.3 ขนาดใหญ่
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัด
ระยอง จันทบุรี และตราด ประกอบด้วย
 - 2.1 ด้านเทคนิควิธี
 - 2.2 ด้านมนุษยสัมพันธ์
 - 2.3 ด้านความคิดรวบยอด

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ มีนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ดังนี้

ทักษะการบริหารของผู้บริหาร หมายถึง ความชำนาญในการปฏิบัติงานตามบทบาททางการบริหารได้อย่างถูกต้อง มีทักษะในการแสวงหาความรู้มองไกล เป็นนักคิด นักอ่าน ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีได้ดี สามารถดำเนินการประชุมและแก้ปัญหาความขัดแย้งได้ดี ประสานงานเก่ง มีทักษะในการวางแผนปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. ด้านเทคนิควิธี หมายถึง ความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับวิธีการ กระบวนการขั้นตอน และเทคนิควิธีในการปฏิบัติกิจกรรมเฉพาะทางของผู้บริหาร ซึ่งเกี่ยวกับวิธีการกระบวนการเทคนิคการวิเคราะห์ และการรู้จักเครื่องมือ วิธีการ อุปกรณ์ที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้บริหารต้องศึกษาให้มีความชำนาญ เพื่อสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ความรู้ ความสามารถของผู้บริหารในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่น จะต้องรู้จักและพยายามเข้าใจผู้อื่น สร้างแรงจูงใจ สร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคล รู้จักการยืดหยุ่นเห็นคุณค่าให้เกียรติผู้อื่น รับฟังความคิดเห็น และเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ความสามารถของตนอย่างเต็มศักยภาพ เพื่อให้การบริหารสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย

3. ด้านความคิดรวบยอด หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการเข้าใจระบบโครงสร้างของงาน และจัดโครงสร้างหน้าที่ภารกิจต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจนเหมาะสม นอกจากนี้จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับนโยบาย การเมือง สังคม และเศรษฐกิจว่าจะส่งผลกระทบต่อหน่วยงาน เพื่อบริหารงานการศึกษาของสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพทางการศึกษาปฏิบัติหน้าที่ในการบริหารสถานศึกษา โดยดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา และรองผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสถานศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด

ครูผู้สอน หมายถึง บุคลากรวิชาชีพปฏิบัติหน้าที่หลักทางด้านการจัดการเรียนการสอน และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด

สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนรัฐบาลที่จัดการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเริ่มปฏิบัติราชการ โดยนับเวลาตั้งแต่วันบรรจุแต่งตั้งจนถึงปัจจุบัน ได้แก่

1. ประสบการณ์น้อย หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนน้อยกว่าค่าเฉลี่ย ซึ่งได้จากการหาค่าเฉลี่ยของประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่าง

2. ประสบการณ์มาก หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มากกว่าหรือเท่ากับค่าเฉลี่ย ซึ่งได้จากการหาค่าเฉลี่ยของประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่าง

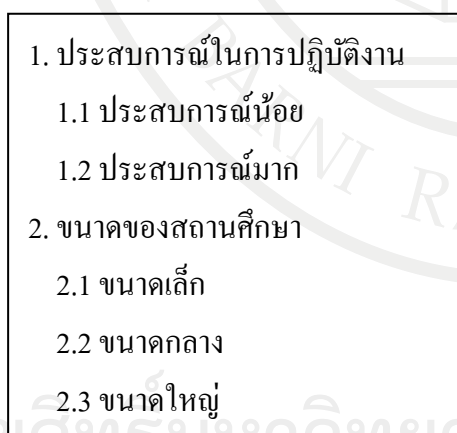
ขนาดของสถานศึกษา หมายถึง การกำหนดขนาดตามจำนวนนักเรียน ซึ่งแบ่งตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็น 3 ขนาด คือ

1. ขนาดเล็ก หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียนตั้งแต่ 120 คนลงมา
2. ขนาดกลาง หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียนตั้งแต่ 121- 300 คน
3. ขนาดใหญ่ หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ตามแนวคิดของเคทซ์ (Katz, 1995 : 33 - 42) ดังภาพประกอบ 1

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมุติฐานในการวิจัย

1. ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน แตกต่างกัน
2. ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา แตกต่างกัน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. การบริหารสถานศึกษา
 - 1.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา
 - 1.2 ขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษา
 - 1.3 ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา
2. ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 2.1 ความหมายของทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 2.2 ความสำคัญของทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 2.3 องค์ประกอบของทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา
3. นโยบายการบริหารสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยต่างประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยในประเทศ

การบริหารสถานศึกษา

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

สุนทร โคตรบรรเทา (2554 : 2) ได้ให้ความหมายการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า หมายถึง การทำให้คนตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมกันทำงานให้บรรลุเป้าหมายหรือการทำงานกับคนและโดยคน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร

บรรจบ บุญจันทร์ (2556 : 38) ได้ให้ความหมายการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า หมายถึง การทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้บริหารและสมาชิกในองค์กร เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์กร

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2557 : 4) ได้ให้ความหมายการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน นับตั้งแต่บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรมและคุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยการควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคล

อาศัยทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่

จรูณี เก้าเอี้ยน (2557 : 2) ได้ให้ความหมายการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า หมายถึง กระบวนการทำงานกับคนและโดยคน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดขององค์กร

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา เป็นการดำเนินการของกลุ่มคนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป อาศัยความร่วมมือกันของสมาชิกภายในสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการบริหารจัดการที่เหมาะสม และมีประสิทธิภาพเพื่อให้การบริหารงานในสถานศึกษابรรลุผลตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

ขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 9) ได้แบ่งขอบข่ายการบริหารและการจัดการสถานศึกษาไว้ 4 ด้าน คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป โดยแต่ละด้านมีขอบข่าย ดังนี้

1. ด้านการบริหารวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานหลักหรือภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งกระจายอำนาจให้สถานศึกษามากที่สุด โดยมีขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

1.1 การวางแผนงานด้านวิชาการ

1.2 การพัฒนาการหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตร

ท้องถิ่น

1.3 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

1.4 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

1.5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

1.6 การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

1.7 การวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1.8 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

1.9 การนิเทศการศึกษาและการแนะแนวทางการศึกษา

1.10 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

1.11 การส่งเสริมด้านวิชาการแก่ชุมชน

1.12 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

1.13 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

1.14 การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

1.15 การคัดเลือกหนังสือเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

1.16 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

2. ด้านการบริหารงบประมาณ

การบริหารงบประมาณของสถานศึกษา มุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ โดยมีขอบข่ายการบริหารงบประมาณ ดังนี้

2.1 การจัดทำแผนงบประมาณ

2.2 การจัดหาแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ

2.3 การอนุมัติใช้จ่ายเงินงบประมาณ

2.4 การโอนและเปลี่ยนแปลงงบประมาณ

2.5 การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ

2.6 การตรวจสอบติดตามและรายงานผลการใช้งบประมาณ

2.7 การตรวจสอบติดตามและรายงานผลการดำเนินงาน

2.8 การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

2.9 งานกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา

2.10 การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา

2.11 การเบิกเงินจากคลัง การนำเงินส่งคลัง

2.12 การรับ การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงิน

2.13 การจัดทำบัญชีการเงิน การจัดทำรายงานการเงินและงบการเงิน

2.14 การจัดทำและจัดหาบัญชี ทะเบียนและรายงาน

2.15 การวางแผนพัสดุ การจัดหาพัสดุ การควบคุมดูแลบำรุงรักษา

2.16 การกำหนดรูปแบบรายงานหรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์หรือสิ่งก่อสร้าง

2.17 การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ

2.18 การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน

3. ด้านการบริหารงานบุคคล

การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา เป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษา สามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองต่อภารกิจของสถานศึกษา โดยขอบข่ายการบริหารงานบุคคล ดังนี้

- 3.1 การวางแผนอัตรากำลัง การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
- 3.2 การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 3.3. การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 3.4 การเลื่อนขั้นเงินเดือน
- 3.5 การลาทุกประเภท
- 3.6 การประเมินผลการปฏิบัติงาน
- 3.7 วินัยและการรักษาวินัย
- 3.8 การออกจากราชการ
- 3.9 การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
- 3.10 การส่งเสริมประเมินวิทยฐานะข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา
- 3.11 การส่งเสริมยกย่องเชิดชูเกียรติ
- 3.12 การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ
- 3.13 การส่งเสริมวินัย คุณธรรม จริยธรรม
- 3.14 การส่งเสริมสนับสนุนการขอรับใบอนุญาตและการต่อใบประกอบวิชาชีพครู

4. ด้านการบริหารทั่วไป

การบริหารทั่วไป เป็นงานที่ให้บริการสนับสนุนส่งเสริมประสานงานและอำนวยความสะดวกทั้งประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและผลการดำเนินงานของโรงเรียนต่อสาธารณชน โดยมีขอบข่ายการบริหารทั่วไป ดังนี้

- 4.1 การพัฒนาระบบและเครือข่ายการศึกษา
- 4.2 การประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
- 4.3 การวางแผนการบริหารงานการศึกษา
- 4.4 งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน
- 4.5 การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
- 4.6 การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน
- 4.7 งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 4.8 การดำเนินงานธุรการ
- 4.9 การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
- 4.10 งานเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 4.11 การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป
- 4.12 การดูแลอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม

4.13 การจัดทำสำมะโนผู้เรียนและการรับนักเรียน

4.14 การส่งเสริมและประสานงานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย

4.15 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

4.16 การส่งเสริมกิจการนักเรียน

4.17 การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา

4.18 การส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กรและหน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

4.19 การรายงานผลการปฏิบัติงาน

4.20 การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน

4.21 การบริการสาธารณะ

4.22 แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน

สรุปได้ว่า ขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษา ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดให้มี 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ดังนั้น ผู้บริหารจึงเป็นบุคคลสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จอย่างมากในการจัดการศึกษา เพราะผู้บริหารนั้นจะเป็นผู้อำนวยความสะดวกแก่ครูที่ปฏิบัติการสอนด้านต่าง ๆ ทุกด้าน และเป็นผู้ประสานและสร้างความสัมพันธ์กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา

ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

จรรยาพร ธรณินทร์ (2550 : 7) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา นักบริหารไม่ใช่จะเป็นกันง่าย ๆ หรือทำได้ในระยะเวลาอันสั้น หากแต่นักบริหารต้องสั่งสมทักษะ ประสบการณ์ และบารมีเป็นเวลาแรมปีและได้สรุปว่า ทักษะของนักบริหารคือประสบการณ์วิชาชีพ ซึ่งนักบริหารทุกคนพึงต้องมี คือ

1. องค์ประกอบของความสำเร็จในการทำงาน
2. การกำหนดเป้าหมายและการวางแผนในการทำงาน
3. หลักและวิธีการประสานงาน
4. กระบวนการแก้ปัญหาและตัดสินใจ
5. การประชุมและการทำงานเป็นทีม
6. ระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน
7. พฤติกรรมการเมืองในองค์กร

8. มนุษยสัมพันธ์และการจูงใจ
9. การสื่อความหมายและการเขียนหนังสือราชการ
10. สุขภาพและการพัฒนาบุคลิกภาพ
11. ความรับผิดชอบในการบริหารองค์กร
12. การดำรงชีวิตและจริยธรรมในการทำงาน
13. การเสริมสร้างความมั่นคงของชีวิต
14. กระบวนการกลุ่มและการทำงานเป็นหมู่คณะ
15. การพัฒนาภาวะผู้นำ

ชัยเสกฐ์ พรหมศรี (2551 : 1 - 2) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารเป็นบุคคลสำคัญที่จะสร้างความเปลี่ยนแปลงหรือผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่องค์กร การที่องค์กรจะมีประสิทธิภาพหรือล้มเหลวขึ้นอยู่กับผู้บริหารหรือผู้จัดการเป็นสำคัญ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกองค์กรไม่สามารถเกิดขึ้นได้ ถ้าปราศจากการบริหารจัดการที่ดี และทักษะการบริหารที่ดีของผู้บริหารองค์กร ดังนั้น การจัดการที่ดีและมีประสิทธิภาพของผู้บริหารองค์กรจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อความก้าวหน้าและความสำเร็จขององค์กร

สันติ บุญภิรมย์ (2552 : 49) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา เป็นการดำเนินการร่วมกันของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยใช้ปัจจัยต่าง ๆ เข้ามามีส่วนสนับสนุนในการดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา เป็นการบริหารจัดการที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษา มีการพัฒนาทักษะ ความรู้ และสั่งสมทักษะประสบการณ์ กำหนดเป้าหมาย และการวางแผนในการทำงาน นำมาซึ่งความสำเร็จลุล่วงในการปฏิบัติงาน การยอมรับจากบุคคลภายในและนอกสถานศึกษา รวมทั้งการจัดการที่ดีและมีประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษา จึงเป็นสิ่งสำคัญต่อความก้าวหน้าและความสำเร็จของสถานศึกษา

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา

ความหมายของทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา

ชัยเสกฐ์ พรหมศรี (2550 : 61) กล่าวว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง การเป็นผู้บริหารต้องคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคลเมื่อมีการทำงานร่วมกันหรือมีการเจรจาต่อรองธุรกิจ เพราะแต่ละบุคคลมีพื้นฐาน ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน นอกจากนี้สิ่งที่ผู้บริหารต้องตระหนักไว้ในใจเสมอ คือ การเคารพในศักดิ์ศรีของแต่ละบุคคล และมีปฏิสัมพันธ์กัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยลดปัญหาความขัดแย้งได้

สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2550 : 135 - 137) กล่าวว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง การบริหารสถานศึกษานั้น ไม่ว่าจะยึดหลักการบริหารแบบใด สิ่งสำคัญที่สุดที่จะช่วยให้การบริหารบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ก็คือ การมีทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ได้ให้ทัศนะว่า จากผลการวิจัยด้านคุณลักษณะจำนวนมากที่พบว่า มีทักษะหลายอย่างที่เป็นต่อการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ คือ ทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะด้านความคิดรวบยอด

สัมมา รธนิชย์ (2553 : 57) กล่าวว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถในการดำเนินงานซึ่งมีความสำคัญมาก หากผู้บริหารมีทักษะทางการบริหาร ไม่เพียงพออาจส่งผลต่อการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จได้แตกต่างกันไป ทักษะทางการบริหารถือว่ามีความสำคัญในทุกระดับของผู้บริหาร แต่อาจแตกต่างกันเล็กน้อยไม่เท่ากัน ทักษะทางการบริหารแบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ทักษะด้านเทคนิคการทำงาน ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะด้านความคิด

แคทซ์ (Katz, 1995 : 33) กล่าวว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารที่ใช้ในการบริหารงานเพื่อความสำเร็จ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ประกอบด้วยทักษะ 3 ด้าน คือ ทักษะด้านเทคนิควิธี ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะด้านความคิดรวบยอด

สรุปได้ว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถในการบริหารงานตามภารกิจหลักซึ่งมีความสำคัญมาก อาศัยการทำงานร่วมกับบุคคลในองค์กร ผู้บริหารต้องคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคลเมื่อมีการทำงานร่วมกัน โดยการมีทักษะทางการบริหารต่อการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ คือ ด้านเทคนิควิธี ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านความคิดรวบยอด เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

ความสำคัญของทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา

ทองทิพภา วิริยะพันธุ์ (2550 : 8) กล่าวว่า ความสำคัญของทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาว่า ผู้บริหารจะต้องเป็นคนเก่งมีความรู้ ความสามารถ และมีทักษะสำหรับผู้บริหาร เพื่อสร้างคุณค่าเพิ่มให้แก่ตนเองสูงสุด จะได้มีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขันในโลกยุคไร้พรมแดน

สุดา สุวรรณภิรมย์ และคณะ (2550 : 3 - 4) กล่าวว่า ความสำคัญของทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการทำให้องค์กรมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ ทักษะการบริหารของผู้นำ ผู้นำจะสามารถโน้มน้าวจิตใจผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์เพิ่มระดับแรงจูงใจ ความจูงใจทุ่มเทปฏิบัติงานทำให้เกิดความจงรักภักดีความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร และปัจจัยอีกประการหนึ่งที่ทำให้องค์กรพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ คือ การสร้างทีมงาน เพราะเป็นการรวมพลังในการพัฒนาแก้ปัญหาต่าง ๆ ตลอดจนพนักงานสามารถตรวจสอบพฤติกรรมของตนเองและค้นหาสาเหตุของการกระทำ

อันนำไปสู่การปรับปรุง พัฒนาการทำงาน และส่งผลถึงความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กร

สมคิด บางโม (2550 : 76) กล่าวว่า ความสำคัญของทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นความรู้ความสามารถ รวมทั้งการใช้ศาสตร์และศิลป์ ผลักดันให้กิจกรรมต่าง ๆ ในองค์กรดำเนินไปสู่เป้าหมายและส่งผลให้งานประสบความสำเร็จ

สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2550 : 112) กล่าวว่า ความสำคัญของทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นความสามารถในการทำงานให้เกิดประสิทธิผล

สรุปได้ว่า ความสำคัญของทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นความรู้ความสามารถด้านศักยภาพ ความชำนาญของผู้บริหารสถานศึกษา รวมทั้งการใช้ศาสตร์และศิลป์ ซึ่งจะต้องใช้ทักษะการบริหารงานหลายด้านมาประกอบกัน ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญและจำเป็นของผู้บริหารที่จะทำให้บริหารงานได้ประสบความสำเร็จ มีประสิทธิภาพอย่างยิ่ง และเกิดประสิทธิผลในสถานศึกษา

องค์ประกอบของทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่สอดคล้องกับแนวคิดของแคทซ์ (Katz) ประกอบด้วย

1. ด้านเทคนิควิธี

บุรชัย ศิริมหาสาคร (2549 : 88) กล่าวว่า ทักษะด้านเทคนิควิธี เป็นความสามารถ ความรอบรู้ เชี่ยวชาญงานหน้าที่ เช่น ถ้าเป็นทหารก็มีความชำนาญในการใช้อาวุธ ส่วนผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีความรู้ในเรื่องของหลักสูตร แผนการสอน เทคนิคการสอนแบบต่าง ๆ เป็นต้น ถ้าเป็นผู้จัดการบริษัทมีความชำนาญ หรือทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานของการบริหารงานที่มีความสามารถด้านเทคนิควิธีนี้ จัดเป็นผู้บริหารที่เก่งงาน

สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2550 : 21) กล่าวว่า ทักษะด้านเทคนิควิธี ประกอบไปด้วย ความรู้เกี่ยวกับวิธีการ กระบวนการ ขั้นตอนและเทคนิควิธีในการปฏิบัติกิจกรรม เฉพาะทางของผู้บริหารประจำหน่วยงานและองค์กร ทักษะเหล่านี้ได้จากการศึกษาเล่าเรียนจากสถาบันการศึกษา โดยเฉพาะการบัญชี งานการเงิน การตลาด งานช่าง และงานกฎหมาย ถือเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้บริหารต้องศึกษาให้มีความชำนาญ

จันทราณี สงวนนาม (2551 : 29 - 30) กล่าวว่า ทักษะด้านเทคนิควิธี เป็นความสามารถในการใช้ความรู้ วิธีการทางเทคนิค และเครื่องมือที่จำเป็น เพื่อผลสำเร็จของงานที่ได้มาจากประสบการณ์ การศึกษาและการฝึกอบรมให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สุนทร โคตรบรรเทา (2554 : 9) กล่าวว่า ทักษะด้านเทคนิควิธี ต้องมีความเข้าใจและมีความชำนาญเกี่ยวกับวิธีการ กระบวนการ วิธีดำเนินการ และกลวิธีต่าง ๆ ของงานในองค์การ ถ้าเป็นองค์การทางการศึกษา ทักษะด้านเทคนิควิธี ได้แก่ ทักษะที่ไม่เกี่ยวกับการสอน เช่น การเงิน การบัญชี การจัดตารางเรียน การจัดซื้อจัดจ้าง การก่อสร้าง การซ่อมบำรุง และการดูแลอาคารสถานที่ เป็นต้น

บุญเลิศ เขียนวงศ์ (ออนไลน์. 2554) กล่าวว่า ทักษะด้านเทคนิควิธี เกี่ยวข้องกับการมีความรู้ที่เชี่ยวชาญและมีความชำนาญในกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง พร้อมทั้งมีความคล่องแคล่วในการใช้เครื่องมือและเทคนิควิธีในการทำกิจกรรม ทักษะด้านเทคนิควิธีจึงเป็นความสามารถของผู้บริหารในการใช้ความรู้ วิธีการ เทคนิค เครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็นในการปฏิบัติภารกิจอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งเกิดจากประสบการณ์ศึกษาและการฝึกอบรม

เซอร์จิโอวานนี (Sergiovanni. 1980 : 72) กล่าวว่า ทักษะด้านเทคนิควิธี เป็นทักษะที่ผู้บริหารมีความเข้าใจ มีความรู้ความชำนาญในกระบวนการ วิธีดำเนินการ ตลอดจนขั้นตอนแนวทางและเทคนิคด้านการศึกษา ทักษะด้านเทคนิคไม่ใช่ทักษะด้านการสอน แต่เป็นเทคนิคที่ครอบคลุมถึงความรู้เฉพาะด้านประกอบด้วยความรู้ด้านการเงินการบัญชี การจัดซื้อจัดจ้าง การวางแผน การกำหนดตาราง การก่อสร้าง และการสำรวจรักษา เป็นต้น ทักษะด้านเทคนิควิธีมีความสำคัญกับผู้บริหารมาก และมีบทบาทในผู้บริหารระดับหัวหน้าแผนกหรือระดับผู้ควบคุมดูแล ทักษะด้านเทคนิคที่ดีต้องมีความสัมพันธ์กับการชี้แนะและชี้แนะ

แคทซ์ (Katz. 1995 : 33) กล่าวว่า ทักษะทางด้านเทคนิควิธี เป็นความสามารถในการใช้ความรู้ วิธีการทางเทคนิคและเครื่องมือที่จำเป็น เพื่อผลสำเร็จของงานที่ได้มาจากประสบการณ์ การศึกษาและการฝึกอบรมให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า ด้านเทคนิควิธี เป็นความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับวิธีการ กระบวนการ ขั้นตอนและเทคนิควิธีในการปฏิบัติกิจกรรมเฉพาะทางของผู้บริหาร ซึ่งเกี่ยวกับวิธีการกระบวนการ เทคนิคการวิเคราะห์ และความรู้จักเครื่องมือ วิธีการ อุปกรณ์ที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้บริหารต้องศึกษาให้มีความชำนาญ เพื่อสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ด้านมนุษยสัมพันธ์

บุรุษย์ สิริมหาสาร (2549 : 89) กล่าวว่า ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ เป็นความสามารถในการปกครองผู้ใต้บังคับบัญชา มีภาวะผู้นำหรือความสามารถในการใช้คนการจูงใจคนให้ร่วมมือกันทำงานสร้างทีมงาน ผู้บริหารที่มีความสามารถในด้านนี้จัดเป็นผู้บริหารที่ “เก่งคน”

จรวัยพร ธรณินทร์ (2550 : 8) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่จะต้องมีทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ เป็นความสามารถในการบริการลูกค้า ประสานงาน สร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนข้อมูลสู่ผู้ปกครองและชุมชน

ทองทิพภา วิริยะพันธุ์ (2550 : 9) กล่าวว่า ผู้บริหารจะต้องสร้างการยอมรับ โดยยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีมนุษยสัมพันธ์ รู้จักการยืดหยุ่น เห็นคุณค่าผู้อื่นและรู้จัก การให้เกียรติผู้อื่นเพื่อให้การทำงานร่วมกันเป็นไปด้วยดี บริหารในรูปแบบการมีส่วนร่วม ให้ทีมงานทุกคนเกิดความรับผิดชอบต่อผลสำเร็จของการทำงานร่วมกัน ยอมรับซึ่งกันและกัน เพราะจะทำให้ได้รับความร่วมมือจากบุคคลที่เกี่ยวข้องมากขึ้น

จันทรานี สวงนาม (2551 : 29) กล่าวว่า ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ เป็นความสามารถ ในการคิดตัดสินใจทำงานร่วมกับคนอื่น และทำให้คนอื่นให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานได้แก่ การจูงใจคนและการประยุกต์ภาวะผู้นำมาใช้ในการบริหารงาน

สุนทร โคตรบรรเทา (2554 : 10 - 11) กล่าวว่า ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ มีความสำคัญมากต่อบทบาทของผู้บริหารและหัวหน้างานทุกลำดับอำนาจการบริหารองค์กร ทั้งนี้ ผู้บริหารไม่ว่าจะอยู่ในตำแหน่งใดจะต้องทำงานโดยผ่านบุคคลอื่น นั่นคือ ผู้บริหารจะต้องรู้จักใช้ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ จึงจะปฏิบัติงานได้บรรลุตามเป้าหมาย ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ได้มาจากการเรียนรู้ทางจิตวิทยา ปรัชญา พฤติกรรมศาสตร์ สังคมวิทยา สังคมศาสตร์ มนุษยวิทยา และการ ฝึกอบรมมาโดยตรง

เซอร์จิโอวานนี (Sergiovanni, 1980 : 72) กล่าวว่า ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ เป็นความสามารถของผู้บริหาร โรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ และเป็นทักษะที่ผู้บริหารจะต้องรู้จักตนเอง มีความมั่นใจ มั่นคงในอารมณ์ จะต้องรู้จักและพยายามเข้าใจผู้อื่น ลักษณะของผู้บริหารที่แสดงถึง ความโอปอฮ้อมารี เป็นเครื่องมือสำหรับผู้นำในการสร้างแรงจูงใจ การสร้างขวัญกำลังใจในการ ทำงาน มีภาวะผู้นำวิธีสร้างทีมงาน เพื่อให้การบริหารสำเร็จตามจุดมุ่งหมายหรือพัฒนาทัศนคติ การทำงานร่วมกันของบุคลากรในองค์กร ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์เป็นทักษะที่สำคัญต่อการ บริหารงานและมีบทบาทต่อผู้บริหาร โรงเรียนทุกระดับ เป็นทักษะที่เอื้อให้งานบรรลุเป้าหมาย และประสบความสำเร็จ

แคทซ์ (Katz, 1995 : 33) กล่าวว่า ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ เป็นความสามารถในการคิด ตัดสินใจ การทำงานร่วมกับคนอื่น และทำให้คนอื่นให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน ได้แก่ การจูงใจคนและการประยุกต์ภาวะผู้นำมาใช้ในการบริหารงาน

สรุปได้ว่า ด้านมนุษยสัมพันธ์ เป็นความรู้ ความสามารถของผู้บริหารในการทำงาน ร่วมกับบุคคลอื่น จะต้องรู้จักและพยายามเข้าใจผู้อื่น สร้างแรงจูงใจ สร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคล รู้จักการยืดหยุ่นเห็นคุณค่าให้เกียรติผู้อื่น รับฟังความคิดเห็น และเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ความสามารถของตนอย่างเต็มศักยภาพ เพื่อให้การบริหารสำเร็จ ตามจุดมุ่งหมาย

3. ด้านความคิดรวบยอด

บุรุษย์ ศิริมหาสาคร (2549 : 89) กล่าวว่า ทักษะด้านความคิดรวบยอด เป็นความสามารถของผู้บริหารในการมีวิสัยทัศน์ คิดวางแผน กำหนดยุทธศาสตร์และสามารถคิดวิเคราะห์สถานการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ได้อย่างแม่นยำ เพื่อนำพองค์กรไปสู่ความสำเร็จ ผู้บริหาร ที่มีความสามารถด้านนี้ จัดเป็นผู้บริหารที่ “เก่งคิด” ได้แก่ คิดวางแผน คิดริเริ่ม คิดตัดสินใจและมีวิสัยทัศน์

จรรยาพร ธรณินทร์ (2550 : 9) กล่าวว่า ทักษะด้านความคิดรวบยอด เป็นทักษะที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสามารถวาดภาพโดยรวม กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ กำหนดความเชื่อมโยง กำหนดยุทธศาสตร์ที่จะบรรลุเป้าหมายได้ พร้อมทั้งเลือกยุทธศาสตร์หลัก และพัฒนาให้สอดคล้องกับภารกิจ นโยบายทางการศึกษาและจัดโครงสร้างหน้าที่ภารกิจต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจนเหมาะสม

สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2550 : 135 - 136) กล่าวว่า ทักษะด้านความคิดรวบยอด เป็นทักษะที่ต้องมีการฝึกฝนอย่างหนัก เพื่อให้มีทักษะด้านนี้ เช่น ความเฉลียวฉลาด ความยุติธรรม และที่สำคัญคือความคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งการจัดระบบขององค์กร โดยมองเห็นจนภาพกว้าง มีจินตนาการและคาดการณ์ได้ เพื่อปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์

จันทราณี สงวนนาม (2551 : 30) กล่าวว่า ทักษะด้านความคิดรวบยอด เป็นความสามารถในการมององค์การได้อย่างทะลุปรุโปร่ง เพื่อทำให้องค์การมีความสมบูรณ์ โดยส่วนรวม ด้วยการทำให้การทำงานของแต่ละบุคคลเหมาะสมกับองค์การ ทักษะด้านความรู้ความสามารถ เป็นการยอมรับวัตถุประสงค์ขององค์การ มากกว่าที่จะคำนึงถึงความต้องการของบุคคล โดยบุคคลเพียงหนึ่งเดียวในองค์การ

บุญเลิศ เขียนวงศ์ (ออนไลน์. 2554) กล่าวว่า ทักษะด้านความคิดรวบยอด เป็นความสามารถที่จะประสานสิ่งต่าง ๆ เข้าด้วยกัน และสามารถที่จะมองเห็นองค์การในภาพรวม แลเห็นเสนอแนะว่า การที่จะมองเห็นองค์การในภาพรวมได้นั้น จำเป็นจะต้องรู้ถึงการพึ่งพาอาศัยกัน ของส่วนต่าง ๆ หรือหน้าที่ต่าง ๆ ขององค์การ และเข้าใจได้ว่าการเปลี่ยนแปลงในส่วนหนึ่งจะมีผลกระทบต่อส่วนอื่น ๆ อย่างไรบ้าง

เซอร์จิโอวานนี (Sergiovanni. 1980 : 72) กล่าวว่า ทักษะด้านความคิดรวบยอด เป็นความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนในการมองภาพรวมของโรงเรียนอย่างครบถ้วน ทั้งด้านโครงสร้าง เข้าใจในความซับซ้อนภายในองค์กร สามารถที่จะผสมผสานระบบงานในโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพ เซอร์จิโอวานนียังกล่าวอีกว่า การพัฒนาทักษะด้านความคิดรวบยอด มีความสำคัญเท่า ๆ กับการมีความรู้และการใช้ทฤษฎีการบริหาร การรู้พฤติกรรมมนุษย์ ปรัชญาการศึกษา

แคทซ์ (Katz, 1995 : 33) กล่าวว่า ทักษะด้านความคิดรวบยอด เป็นความสามารถในการมององค์กรได้อย่างทะลุปรุโปร่ง เพื่อให้องค์กรมีความสมบูรณ์โดยส่วนรวม ด้วยการทำให้การทำงานของแต่ละบุคคลเหมาะสมกับองค์กร ทักษะด้านความรู้ความสามารถเป็นการยอมรับวัตถุประสงค์ขององค์กรมากกว่าที่จะคำนึงถึงความต้องการของบุคคลโดยบุคคลเพียงหนึ่งเดียวในองค์กร สรุปได้ว่า ทักษะด้านความคิดรวบยอด เป็นความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการเข้าใจระบบโครงสร้างของงาน และจัดโครงสร้างหน้าที่ภารกิจต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจนเหมาะสม นอกจากนี้จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับนโยบาย การเมือง สังคม และเศรษฐกิจว่าจะส่งผลกระทบต่อหน่วยงาน เพื่อบริหารงานการศึกษาของสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า ด้านความคิดรวบยอด เป็นความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการเข้าใจระบบโครงสร้างของงาน และจัดโครงสร้างหน้าที่ภารกิจต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจนเหมาะสม นอกจากนี้จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับนโยบาย การเมือง สังคม และเศรษฐกิจว่าจะส่งผลกระทบต่อหน่วยงาน เพื่อบริหารงานการศึกษาของสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

นโยบายการบริหารสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นกลไกในการขับเคลื่อนให้เกิดการดำเนินงานบรรลุเป้าหมายแต่จะบริหารและจัดการอย่างไรจึงจะเกิดประสิทธิภาพนั้น ผู้บริหารเป็นตัวจักรสำคัญที่สุด เป็นผู้ที่มีความหมายความสำเร็จที่ชัดเจนและมีความมุ่งมั่นที่จะไปสู่เป้าหมายนั้นให้จงได้ ทุ่่มเทพลงกายและความคิดอย่างเต็มกำลัง มีความเป็นผู้นำทางวิชาการสูง มีความคิดริเริ่ม มีวิสัยทัศน์ รอบรู้เป็นที่พึ่งทางวิชาการให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ มีความสามารถในการจัดการองค์กร บริหารจัดการให้มีครูสอนอย่างพอเพียง มอบหมายงานให้บุคลากรได้เหมาะสมกับศักยภาพ สอดรับกับภาระและปริมาณงาน ใช้หลักการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมในการบริหาร ส่งเสริมให้มีการจัดหลักสูตรสถานศึกษาที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น ส่งเสริมการพัฒนาวัตกรรมการพัฒนาบุคลากร การพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นผู้มีความสมบูรณ์รอบด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ในปัจจุบันสิ่งที่ทำลายความสามารถของผู้บริหารอีกประการหนึ่ง คือ การทำให้บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาตระหนักถึงหน้าที่ที่รับผิดชอบ แม้งานสอนจะเป็นงานหลัก แต่งานในหน้าที่พิเศษที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียนเป็นหน้าที่ที่ครูปฏิเสธไม่ได้ จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะทำให้ครูทุกคนรักในงานสอน มีการทำงานและเก็บงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดสารสนเทศที่มีความหมายและสามารถนำไปใช้ได้ตามความมุ่งหมายทันการ ทั้งนี้

การศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทยมีคุณภาพมาตรฐานระดับสากลบนพื้นฐานของความเป็นไทย ให้นักเรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพสูงสุดในตน มีความรู้และทักษะที่แข็งแกร่งและเหมาะสม เป็นพื้นฐานสำคัญ ในการเรียนรู้ระดับสูงขึ้นไปและการดำรงชีวิตในอนาคต สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558 : 2 - 3)

1. เร่งรัดปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบและกระบวนการ การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งระบบให้มีประสิทธิภาพ ทันสมัย ทันเหตุการณ์ทันโลก ให้สำเร็จ อย่างเป็นรูปธรรม

2. เร่งพัฒนาความแข็งแกร่งทางการศึกษา ให้ผู้เรียนทุกระดับทุกประเภท รวมถึง เด็กพิการและด้อยโอกาสมีความรู้และทักษะแห่งโลกยุคใหม่ควบคู่กันไป โดยเฉพาะทักษะการอ่าน เขียน และการคิด เพื่อให้มีความพร้อมเข้าสู่การศึกษาระดับสูงและโลกของการทำงาน

3. เร่งปรับระบบสนับสนุนการจัดการศึกษาที่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน มีการ ประสานสัมพันธ์กับเนื้อหา ทักษะ และกระบวนการเรียนการสอน ประกอบไปด้วย มาตรฐาน และการประเมินหลักสูตรและการสอน การพัฒนาทางวิชาชีพ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้

4. ยกกระดับความแข็งแกร่งมาตรฐานวิชาชีพครูและผู้บริหารสถานศึกษา ให้ครูเป็นผู้ที่มีความสามารถและทักษะที่เหมาะสมกับการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษามี ความสามารถในการบริหารจัดการ และเป็นผู้นำทางวิชาการ ครูและผู้บริหารสถานศึกษาประพฤติ ตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน สร้างความมั่นใจและไว้วางใจ ส่งเสริมให้รับผิดชอบต่อผลที่เกิดกับ นักเรียนที่สอดคล้องกับวิชาชีพ

5. เร่งสร้างระบบให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นองค์กรคุณภาพที่แข็งแกร่งและมี ประสิทธิภาพ มีความสามารถรับผิดชอบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพ และมาตรฐานได้ เป็นอย่างดี

6. เร่งรัดปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นองค์กรที่มีความเข้มแข็ง มีแรงบันดาลใจ และมีวิสัยทัศน์ ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ชัดเจน เป็นสถานศึกษาคุณภาพและมีประสิทธิภาพที่สามารถ จัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพและมาตรฐานระดับสากล

7. สร้างระบบการควบคุมการจัดการการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาที่มีข้อมูลสารสนเทศ และข่าวสารเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนอย่างพร้อมบริบูรณ์ และมีนโยบายการประเมินผล อย่างเป็นรูปธรรม

8. สร้างวัฒนธรรมใหม่ในการทำงาน เร่งรัดการกระจายอำนาจและความรับผิดชอบ ปรับปรุงระบบของโรงเรียนให้เป็นแบบร่วมคิด ร่วมทำ การมีส่วนร่วมและการประสานงาน สามารถใช้เครือข่ายการพัฒนาการศึกษาระหว่าง โรงเรียนกับโรงเรียน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรวิชาชีพ กลุ่มบุคคล องค์กรเอกชน องค์กรชุมชน และองค์กรสังคมอื่น

9. เร่งปรับระบบการบริหารงานบุคคล มุ่งเน้นความถูกต้อง เหมาะสม และเป็นธรรม ให้เป็นปัจจัยหนุนในการเสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพ ขวัญและกำลังใจ สร้างภาวะจูงใจ แรงบันดาลใจ และความรับผิดชอบ ในความสำเร็จตามภาระหน้าที่

10. มุ่งสร้างพลเมืองดีที่ตื่นตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมพหุวัฒนธรรมได้ และทำให้ การศึกษานำการแก้ปัญหาสำคัญของสังคม

11. ทุ่มมาตรการเพื่อยกระดับคุณภาพสถานศึกษาที่พัฒนาแล้ว และโรงเรียนขนาดเล็ก ที่ไม่ได้คุณภาพ เพื่อไม่ให้ผู้เรียนต้องเสียโอกาสได้รับ การศึกษาที่มีคุณภาพ

ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีทักษะการบริหารสถานศึกษา มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ ริเริ่มวิธีการใหม่ ๆ มาพัฒนาปรับปรุง และแนะนำให้บุคลากรในสถานศึกษานำไปปรับใช้ เพื่อพัฒนาผู้เรียน พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจ มีความสามารถและมีส่วนร่วม ในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีการนิเทศติดตาม ประเมินการดำเนินงาน และ รายงานผลประจำปีตามแผนงาน โครงการหรือกิจกรรม ตามระยะเวลาที่กำหนด มีการนำผล การประเมิน ไปพัฒนาและปรับปรุงศักยภาพครูและบุคลากรอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ ทั้งนี้ทักษะ การบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด เป็นองค์ประกอบ ที่ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายการศึกษาสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนา คุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารงาน ในสถานศึกษาทุก ๆ ด้าน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยต่างประเทศ

คินเดรด (Kindred. 1975 : 185) ได้วิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหาร โรงเรียน ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่ไม่มีทักษะทางการบริหารทั้ง 3 ด้าน คือ ทักษะด้านกรอบความคิด ทักษะ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะด้านเทคนิค จะทำให้เกิดปัญหาดังนี้ ความมีอคติ ขาดเป้าหมาย ที่แน่นอนขาดคุณสมบัติการเป็นผู้นำที่ดี ขาดแผนที่ดี เกิดบรรยากาศของความขัดแย้ง

ทิลลอสัน (Tillotson. 1996 : 64 - A) ได้ศึกษา ทักษะการบริหารของนักศึกษาศาखाวิชา การบริหารการศึกษาระดับสูง Texas Association of College and University Student Personnel

Administrators (TACUSPA) ตามทฤษฎีของแคทซ์ (Katz) พบว่า ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ มีความสำคัญเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ทักษะด้านความคิดรวบยอด และทักษะด้านเทคนิควิธี ตามลำดับ

แฮมเมอร์ (Hammer, 2000 : Abstract) ได้ศึกษา ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน ในรัฐไอโอวา โดยนำเอาทฤษฎีของแคทซ์ (Katz) มาใช้ จากการศึกษาพบว่า องค์ประกอบที่ทำให้ การปฏิบัติงานของผู้บริหาร โรงเรียนประสบความสำเร็จ ได้แก่ ทักษะด้านความคิดรวบยอด ทักษะด้าน มนุษยสัมพันธ์ และทักษะด้านเทคนิควิธี โดยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อเปรียบเทียบ ตามอายุพบว่า ทักษะด้านความคิดรวบยอด ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะด้านเทคนิควิธี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

งานวิจัยในประเทศ

ดวงใจ ระถะยาน (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ทักษะการบริหารงานของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดเทศบาลในจังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะ การบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ทักษะเชิงมนมคติ ทักษะเชิงมนุษยสัมพันธ์ และทักษะเชิงเทคนิค 2) เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็น เกี่ยวกับทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ด้านการจัดการศึกษา สังกัดโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดจันทบุรี เป็นรายด้านและภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติ และ 3) เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดจันทบุรี จำแนกตามสถานภาพของผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา มีระดับความคิดเห็นในภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุพรรณิการ์ พลายน้อย (2550 : 65 - 66) ได้ศึกษา ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนคติของข้าราชการครู ในอำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว ตามการรับรู้ของครูในสังกัด พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจาก มากไปหาน้อย คือ ด้านเทคนิควิธี ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความคิดรวบยอด เมื่อเปรียบเทียบตาม ขนาดของโรงเรียน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่ กับโรงเรียนขนาดกลางจะมีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีด้านมนุษยสัมพันธ์ ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อเปรียบเทียบตามประสบการณ์ในการทำงานของครู ทั้งโดยรวมและรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สมสมัย ผลารักษ์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ทักษะการบริหารงานของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า 1) ทักษะการบริหารงาน ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวม

อยู่ในระดับมาก 2) ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมผู้บริหาร โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อารียา ศิริบุญยประสิทธิ์ (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี พบว่า 1) ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี จำแนกตามสถานภาพและวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและจำแนกตามขนาดสถานศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้าน พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เสาวภา พรเสนาะ และคณะ (2556 : 36 - 42) ได้ศึกษา การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด พบว่า 1) ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และจำแนกตามขนาดสถานศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่าทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญต่อสถานศึกษา การปฏิบัติงานในบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร ต้องมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการบริหารและทักษะการบริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของทักษะการบริหารซึ่งจะต้องพัฒนาตนเอง จึงจะประสบความสำเร็จการบริหารเป็นความสามารถทางพฤติกรรมในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุจุดหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนด ผู้บริหารสถานศึกษาจะเป็นตัวแปรสำคัญที่จะสร้างสรรค์ให้เกิดคุณภาพภายใต้ระบบการบริหารจัดการของสถานศึกษานั้น ๆ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่จำเป็น

ต่อการบริหารทั้ง 3 ด้าน ด้านเทคนิควิธี ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านความคิดรวบยอด เข้าสู่กระบวนการในการบริหาร ผู้บริหารจะต้องใช้ความรู้ความสามารถทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารสถานศึกษาและพัฒนางานอย่างมีประสิทธิภาพไปสู่เป้าหมายของการจัดการศึกษา

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน จังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ปีการศึกษา 2559 จำนวน 5,544 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ปีการศึกษา 2559 กำหนดขนาด
กลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหากกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan,
1970 : 607 - 610) และการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling)
โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้นในการสุ่มได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 361 คน ประกอบด้วย
ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 11คน ครูผู้สอน จำนวน 111 คน ผู้บริหารสถานศึกษา
ขนาดกลาง จำนวน 23 คน ครูผู้สอน จำนวน 118 คน และผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 9 คน
ครูผู้สอน จำนวน 89 คน แสดงในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ขนาดของสถานศึกษา	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	ผู้บริหาร สถานศึกษา	ครู	ผู้บริหาร สถานศึกษา	ครู
ขนาดเล็ก	161	1,704	11	111
ขนาดกลาง	345	1,812	23	118
ขนาดใหญ่	156	1,366	9	89
รวม	662	4,882	43	318

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมีจำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ซึ่งกำหนดคะแนนแบ่งเป็น 5 ระดับ ตามแบบของเบสต์ และคาห์น (Best and Kahn) ดังนี้ (ชานินทร์ ศิลป์จารุ. 2550 : 55)

- 5 หมายถึง มีทักษะการบริหารระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีทักษะการบริหารระดับมาก
- 3 หมายถึง มีทักษะการบริหารระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีทักษะการบริหารระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีทักษะการบริหารระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนโดยศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม และปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อดำเนินการ
2. สร้างแบบสอบถามตามที่ได้ศึกษาแล้วนำเสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of item Objective Congruence : IOC) ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80 - 1.00

4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่คุณผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะเสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มทดลองที่เป็นครูผู้สอน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม ได้ค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.21 - 0.44

5. นำแบบสอบถามที่หาค่าอำนาจจำแนกแล้วมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (ชานินทร์ ศิลป์จารุ. 2550 : 55) ได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ 0.82

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดเพื่อนำผลมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์และสมมุติฐานการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด เพื่อแจ้งให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

2. ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมแบบสอบถามให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด และกำหนดวันรับคืนแบบสอบถาม

3. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในการคำนวณค่าทางสถิติดังกล่าว โดยอาศัยการคำนวณจากโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด วิเคราะห์ โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมายเป็นช่วงคะแนน ดังนี้ (ชานินทร์ ศิลป์จารุ. 2550 : 55)

4.51 - 5.00	หมายถึง	มีทักษะการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	มีทักษะการบริหารอยู่ในระดับมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	มีทักษะการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	มีทักษะการบริหารอยู่ในระดับน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	มีทักษะการบริหารอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด เปรียบเทียบตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยการทดสอบค่าที (t-test)

4. วิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด เปรียบเทียบตามขนาดของสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียว (One - way.ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe')

5. นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ทำในรูปตารางประกอบบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

คำนวณค่าสถิติพื้นฐาน

1. ค่าร้อยละ (%)
2. ค่าเฉลี่ย (\bar{X})
3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of item Objective Congruence : IOC)

2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม

3. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน

1. การทดสอบค่าที (t-test)
2. การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่าง
ใช้วิธีการทดสอบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe')

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

\bar{X}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบค่าที
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบค่าเอฟ
p	แทน	ความน่าจะเป็นของค่าสถิติ
SS	แทน	ค่า Sum of Squares
MS	แทน	ค่า Mean of Square
df	แทน	ค่า Degree of Freedom
*	แทน	ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอเป็นตอน ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 2 จำนวน และร้อยละของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา

รายการ	จำนวน	
	(n = 361)	ร้อยละ
1. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน		
ประสบการณ์น้อย	139	38.50
ประสบการณ์มาก	222	61.50
รวม	361	100.00
2. ขนาดของสถานศึกษา		
ขนาดเล็ก (สถานศึกษาที่มีนักเรียนไม่เกิน 120 คน)	122	33.80
ขนาดกลาง (สถานศึกษาที่มีนักเรียนตั้งแต่ 121 - 300 คน)	141	39.10
ขนาดใหญ่ (สถานศึกษาที่มีนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป)	98	27.10
รวม	361	100.00

จากตาราง 2 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมาก จำนวน 222 คน คิดเป็นร้อยละ 61.50 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อย จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 38.50 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 33.80 ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 39.10 และสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 27.10

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ดังตาราง 3 - 6

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่และระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมและรายด้าน

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา	n = 361			
	\bar{X}	S.D.	อันดับที่	ระดับ
1. ทักษะด้านเทคนิควิธี	4.33	0.34	3	มาก
2. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์	4.43	0.33	1	มาก
3. ทักษะด้านความคิดรวบยอด	4.41	0.33	2	มาก
รวม	4.39	0.29		มาก

จากตาราง 3 แสดงว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง
จันทบุรี และตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้าน
อยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.43$)
ทักษะด้านความคิดรวบยอด ($\bar{X} = 4.41$) และทักษะด้านเทคนิควิธี ($\bar{X} = 4.33$)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านเทคนิควิธี

ด้านเทคนิควิธี	n = 361			
	\bar{X}	S.D.	อันดับที่	ระดับ
1. มีความสามารถในการแสวงหาความรู้ ให้ทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ	4.40	0.50	4	มาก
2. มีความสามารถในการวางแผนบริหารงาน โดยจัดทำและใช้แผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการ และข้อมูลสารสนเทศ	4.25	0.48	15	มาก
3. มีความสามารถในการนำเทคโนโลยีและ นวัตกรรม มาใช้ในการบริหารงาน	4.25	0.49	14	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

ด้านเทคนิควิธี	n = 361			
	\bar{X}	S.D.	อันดับที่	ระดับ
4. มีความสามารถในการเป็นผู้นำทางวิชาการ เป็นแบบอย่างของผู้นำทางการเปลี่ยนแปลง	4.25	0.50	13	มาก
5. มีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารงาน งบประมาณ	4.26	0.49	9	มาก
6. มีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารงานบุคลากร	4.33	0.50	7	มาก
7. มีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารงานทั่วไป	4.40	0.51	3	มาก
8. มีความสามารถในการจัดทำสถิติและแผนภูมิ และข้อมูลทางการศึกษา	4.26	0.48	10	มาก
9. มีความสามารถในการเป็นผู้นำการประชุม สั่งการและมอบหมายงาน	4.31	0.51	8	มาก
10. มีความสามารถในการรายงานและประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษา	4.26	0.47	11	มาก
11. มีความสามารถในการพูดและการเขียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.26	0.45	12	มาก
12. มีความสามารถในการควบคุมและสนับสนุน การปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรให้บรรลุ ตามแผนปฏิบัติการ	4.38	0.50	5	มาก
13. มีความสามารถในการให้คำแนะนำ แก้ปัญหา และเสนอแนะทางการดำเนินงานทางวิชาชีพ	4.37	0.51	6	มาก
14. มีความสามารถในการตัดสินใจโดยใช้ข้อมูล และเหตุผลที่เหมาะสม	4.49	0.51	1	มาก
15. มีความสามารถในการติดตามและประเมินผล การดำเนินงานของสถานศึกษา	4.45	0.54	2	มาก
รวม	4.33	0.34		มาก

จากตาราง 4 แสดงว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านเทคนิควิธี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก คือ มีความสามารถในการตัดสินใจโดยใช้ข้อมูล และเหตุผลที่เหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$) มีความสามารถในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) และมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารงานทั่วไป อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านมนุษยสัมพันธ์

ด้านมนุษยสัมพันธ์	n = 361			
	\bar{X}	S.D.	อันดับที่	ระดับ
1. มีวิธีการสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ผู้ร่วมงาน	4.50	0.51	3	มากที่สุด
2. มีการประสานความร่วมมือและระดมทรัพยากรมาใช้ในการปฏิบัติงาน	4.52	0.54	2	มากที่สุด
3. มีทัศนคติที่ดีต่อผู้ร่วมงาน	4.43	0.52	6	มาก
4. มีการใช้ภาษาในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ เข้าใจง่าย	4.45	0.51	5	มาก
5. มีการจูงใจให้ผู้ร่วมงานทำงานด้วยความเต็มใจ	4.41	0.53	11	มาก
6. มีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส และมีอัธยาศัยดี	4.57	0.51	1	มากที่สุด
7. มีการแต่งกายสุภาพ เรียบร้อย เหมาะสมตามรูปแบบวัฒนธรรมและค่านิยม	4.41	0.50	12	มาก
8. มีการพูดที่ชัดเจน ให้ความใส่ใจคู่สนทนา	4.42	0.55	7	มาก
9. มีมารยาทในสังคม วางตัวได้เหมาะสมกับกาลเทศะ	4.42	0.50	9	มาก
10. สามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี	4.42	0.51	8	มาก
11. ประสานงานกับหน่วยงาน และบุคคลอื่นได้ดี	4.48	0.50	4	มาก
12. มีความอดทน อดกลั้น ต่อความยากลำบาก	4.42	0.49	10	มาก
13. ทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่นตามความเหมาะสม	4.35	0.47	14	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

ด้านมนุษยสัมพันธ์	n = 361			
	\bar{X}	S.D.	อันดับที่	ระดับ
14. มีความเมตตา ปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข	4.41	0.50	12	มาก
15. มีการจัดงานพบปะสังสรรค์นอกเวลางาน เป็นครั้งคราว	4.30	0.57	15	มาก
รวม	4.43	0.33		มาก

จากตาราง 5 แสดงว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก คือ มีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส และมีอัธยาศัยดี อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$) มีการประสานความร่วมมือ และระดมทรัพยากรมาใช้ในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) และมีวิธีการสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ผู้ร่วมงาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านความคิดรวบยอด

ด้านความคิดรวบยอด	n = 361			
	\bar{X}	S.D.	อันดับที่	ระดับ
1. เคารพความคิดเห็น ความรู้ ความสามารถของ ผู้ร่วมงาน	4.38	0.50	9	มาก
2. ให้ความสนใจผู้ร่วมงานทุกคน	4.44	0.52	7	มาก
3. เอาใจใส่และเห็นใจผู้ร่วมงาน	4.36	0.49	11	มาก
4. มีความรู้ เข้าใจในการบริหารงานสถานศึกษา	4.37	0.50	10	มาก
5. เห็นความสำคัญส่วนรวมมากกว่าส่วนตน	4.47	0.50	4	มาก
6. มีความรู้ ความเข้าใจกฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา	4.49	0.50	2	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

	ด้านความคิดรวบยอด	n = 361			
		\bar{X}	S.D.	อันดับที่	ระดับ
7.	มีความรู้ ความเข้าใจในการกำหนดวิสัยทัศน์ ของสถานศึกษา	4.47	0.51	3	มาก
8.	มีความรู้ ความสามารถในการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ ภาระงาน และยุทธศาสตร์ ที่จะนำสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายได้	4.45	0.52	5	มาก
9.	มีความรู้ด้านการจัดการเรียนการสอน การนิเทศติดตาม การวัดผล และการประเมินผล	4.53	0.51	1	มากที่สุด
10.	มีความรู้ด้านการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม	4.42	0.54	8	มาก
11.	มีการประยุกต์ทฤษฎีการบริหารมาใช้ ในสถานศึกษาได้เหมาะสมกับบริบท ของสถานศึกษา	4.36	0.50	11	มาก
12.	มีการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้จาก การศึกษามาประยุกต์ใช้ในการบริหารได้อย่างดี	4.36	0.50	11	มาก
13.	มีการนำความรู้มาช่วยในการวางแผน และนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน	4.34	0.48	14	มาก
14.	มีการวินิจฉัยผลกระทบต่อนักเรียน เมื่อมี การเปลี่ยนแปลงระบบการบริการในสถานศึกษา	4.32	0.49	15	มาก
15.	มีการนำนโยบายเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ของชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติมาปรับ ให้สอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษา	4.44	0.57	6	มาก
	รวม	4.41	0.33		มาก

จากตาราง 6 แสดงว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง
จันทบุรี และตราด ด้านความคิดรวบยอด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก คือ มีความรู้

ด้านการจัดการเรียนการสอน การนิเทศติดตาม การวัดผล และการประเมินผล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) มีความรู้ ความเข้าใจกฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$) และมีความรู้ ความเข้าใจในการกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา ดังตาราง 7 - 12

ตาราง 7 ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา	ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน				t	p
	ประสบการณ์น้อย (n = 139)		ประสบการณ์มาก (n = 222)			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านเทคนิควิธี	4.30	0.32	4.35	0.35	1.39	0.16
2. ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.42	0.33	4.45	0.32	-0.82	0.41
3. ด้านความคิดรวบยอด	4.40	0.33	4.43	0.33	-0.86	0.38
รวม	4.37	0.29	4.41	0.29	-1.16	0.24

*p ≤ .05

จากตาราง 7 แสดงว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้าน พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 8 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา	SS	df	MS	F	p
1. ด้านเทคนิควิธี					
ระหว่างกลุ่ม	1.09	2	0.55	4.71	0.01*
ภายในกลุ่ม	41.38	358	0.12		
รวม	42.47	360			
2. ด้านมนุษยสัมพันธ์					
ระหว่างกลุ่ม	0.70	2	0.35	3.22	0.04*
ภายในกลุ่ม	39.14	358	0.11		
รวม	39.84	360			
3. ด้านความคิดรวบยอด					
ระหว่างกลุ่ม	1.64	2	0.82	7.65	0.00*
ภายในกลุ่ม	38.35	358	0.11		
รวม	39.99	360			
ภาพรวม					
ระหว่างกลุ่ม	1.11	2	0.56	6.45	0.00*
ภายในกลุ่ม	30.88	358	0.09		
รวม	31.99	360			

* $p \leq .05$

จากตาราง 8 แสดงว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา เมื่อพิจารณาทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนดังกล่าว จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe') ดังตาราง 9 - 12

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวม

ขนาดของสถานศึกษา	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		4.32	4.41	4.46
ขนาดเล็ก	4.32	-	0.09*	0.14*
ขนาดกลาง	4.41	-	-	0.05
ขนาดใหญ่	4.46	-	-	-

* $p \leq .05$

จากตาราง 9 แสดงว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวม พบว่า สถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง และขนาดใหญ่มีทักษะการบริหารสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก

ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ด้านเทคนิควิธี

ขนาดของสถานศึกษา	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		4.25	4.35	4.39
ขนาดเล็ก	4.25	-	0.10	0.14*
ขนาดกลาง	4.35	-	-	0.04
ขนาดใหญ่	4.39	-	-	-

* $p \leq .05$

จากตาราง 10 แสดงว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ด้านเทคนิควิธี พบว่า สถานศึกษาขนาดเล็ก กับสถานศึกษาขนาดใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสถานศึกษาขนาดกลาง กับสถานศึกษาขนาดใหญ่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง และขนาดใหญ่มีทักษะการบริหารสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ด้านมนุษยสัมพันธ์

ขนาดของสถานศึกษา	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		4.38	4.45	4.49
ขนาดเล็ก	4.38	-	0.07	0.11
ขนาดกลาง	4.45	-	-	0.04*
ขนาดใหญ่	4.49	-	-	-

* $p \leq .05$

จากตาราง 11 แสดงว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ด้านมนุษยสัมพันธ์ พบว่า สถานศึกษาขนาดเล็ก กับสถานศึกษาขนาดใหญ่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสถานศึกษาขนาดกลางกับ สถานศึกษาขนาดใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารสถานศึกษา ขนาดกลางและขนาดใหญ่มีทักษะการบริหารสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก

ตาราง 12 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ด้านความคิด
รวบยอด

ขนาดของสถานศึกษา	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		4.33	4.43	4.50
ขนาดเล็ก	4.33	-	0.10*	0.17*
ขนาดกลาง	4.43	-	-	0.07
ขนาดใหญ่	4.50	-	-	-

* $p \leq .05$

จากตาราง 12 แสดงว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง
จันทบุรี และตราด จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ด้านความคิดรวบยอด พบว่า สถานศึกษาขนาดเล็ก
กับสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ
สถานศึกษาขนาดกลางกับสถานศึกษาขนาดใหญ่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้บริหาร
สถานศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่มีทักษะการบริหารสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะการวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน จังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ปีการศึกษา 2559 คน จำนวน 5,544 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ปีการศึกษา 2559 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหา กลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607 - 610) และการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้นในการสุ่มได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 361 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 11 คน ครูผู้สอน จำนวน 111 คน ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 23 คน ครูผู้สอน จำนวน 118 คน และผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 9 คน ครูผู้สอน จำนวน 89 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัด ระยอง จันทบุรี และตราด ซึ่งกำหนดคะแนนแบ่งเป็น 5 ระดับ ตามแบบของเบสท์ และคานัน (Best and Kahn)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด เพื่อแจ้งให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย
2. ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมแบบสอบถามให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด และกำหนดวันรับคืนแบบสอบถาม
3. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่สมบูรณ์ มาวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมายเป็นช่วงคะแนน ดังนี้ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ. 2550 : 55)
3. วิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด เปรียบเทียบตามประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน โดยการทดสอบค่าที (t-test)
4. วิเคราะห์ข้อมูลทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด เปรียบเทียบตามขนาดของสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ (Scheffe')
5. นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ข้อมูลของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมาก จำนวน 222 คน คิดเป็นร้อยละ 61.50 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อย จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 38.50 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 33.80 ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 39.10 และสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 27.10

2. ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านความคิดรวบยอด และทักษะด้านเทคนิควิธี

3. การเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษามีดังนี้

3.1 ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ดังต่อไปนี้

1. ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความเห็นว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการทำให้องค์กรมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ ทักษะการบริหารของผู้นำ ผู้นำจะสามารถโน้มน้าวใจผู้ใต้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์เพิ่มระดับแรงจูงใจ

ความสนใจทุ่มเทปฏิบัติงาน ทำให้เกิดความจงรักภักดีความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร และปัจจัยอีกประการหนึ่งที่ทำให้องค์กรพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ คือ การสร้างทีมงาน เพราะเป็นการรวมพลังในการพัฒนาแก้ปัญหาต่าง ๆ ตลอดจนพนักงานสามารถตรวจสอบพฤติกรรมของตนเอง และค้นหาสาเหตุของการกระทำอันนำไปสู่การปรับปรุง พัฒนาการทำงาน และส่งผลถึงความมีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพขององค์กร (สุดา สุวรรณภิรมย์ และคณะ. 2550 : 3 - 4) และสอดคล้องกับแนวคิดของแคทซ์ (Katz. 1995 : 33) ที่ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับทักษะในการบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย ทักษะทางด้านเทคนิควิธี เป็นความสามารถในการใช้ความรู้ วิธีการทางเทคนิค และเครื่องมือที่จำเป็น เพื่อผลสำเร็จของงานที่ได้มาจากระบบการ การศึกษาและการฝึกอบรมให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะด้านความคิดรวบยอด เป็นความสามารถในการมององค์กรได้อย่างทะลุปรุโปร่ง เพื่อให้องค์กรมีความสมบูรณ์โดยส่วนรวม ด้วยการทำให้การทำงานของแต่ละบุคคลเหมาะสมกับองค์กร ทักษะด้านความรู้ความสามารถเป็นการยอมรับวัตถุประสงค์ขององค์กรมากกว่าที่จะคำนึงถึงความต้องการของบุคคล โดยบุคคลเพียงหนึ่งเดียวในองค์กร สรุปได้ว่า ทักษะด้านความคิดรวบยอด เป็นความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการเข้าใจระบบโครงสร้างของงาน และจัดโครงสร้างหน้าที่ภารกิจต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจนเหมาะสม นอกจากนี้จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับนโยบาย การเมือง สังคม และเศรษฐกิจว่าจะส่งผลกระทบต่อหน่วยงาน เพื่อบริหารงานการศึกษาของสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอารียา ศิริบุญยประสิทธิ์ (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านความคิดรวบยอด และทักษะด้านเทคนิควิธี รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของดวงใจ ระถะยาน (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลในจังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ทักษะเชิงมนมคติ ทักษะเชิงมนุษยสัมพันธ์ และทักษะเชิงเทคนิค

2. การเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยองจันทบุรี และตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเพราะว่าการบริหารสถานศึกษาในปัจจุบันใช้รูปแบบ

การบริหารแบบมีส่วนร่วมผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนต้องทำงานและแก้ไขปัญหาร่วมกัน โดยทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจะต้องรับทราบหลักในการบริหารที่ยึดหลักการกระจายอำนาจไปสู่สถานศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยการปฏิบัติเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหาร ตลอดจนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน ดังนั้นจึงทำให้ทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (2557 : 4) ที่ได้กล่าวถึงการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน นับตั้งแต่บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรมและคุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการที่อาศัยการควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคลอาศัยทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคอย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุพรรณิการ์ พลายน้อย (2550 : 65 - 66) ได้ทำการศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครู ในอำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว ตามการรับรู้ของครูในสังกัด ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครู ในอำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว ตามการรับรู้ของครูในสังกัด โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครู ในอำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว ตามการรับรู้ของครูในสังกัด จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานของครู โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. การเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องจากประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาจะบรรลุเป้าหมายได้ ก็ต้องอาศัยการบริหารการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาที่ดีโดยกำหนด การพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ ซึ่งสถานศึกษาเป็นองค์กรที่มีภารกิจหลัก คือ การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้บรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตรของแต่ละระดับ ซึ่งถือเป็นรากฐานอันสำคัญยิ่งในการพัฒนาประชากรในประเทศให้มีคุณภาพ ปัจจัยที่สำคัญที่สุดคือ ผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาทและอิทธิพลต่อการดำเนินงานของสถานศึกษาที่จะนำพาสถานศึกษาไปสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพสูงสุดในตน มีความรู้และทักษะที่แข็งแกร่งและเหมาะสม เป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้ระดับสูงขึ้นไปและการดำรงชีวิตในอนาคต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2558 : 2 - 3) ได้กำหนด

นโยบายไว้ว่า 1) เร่งรัดปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีการปรับปรุงกระบวนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งระบบให้มีประสิทธิภาพ 2) เร่งพัฒนาความแข็งแกร่งทางการศึกษา ให้ผู้เรียนทุกระดับทุกประเภท รวมถึงเด็กพิการและด้อยโอกาสมีความรู้และทักษะแห่งโลกยุคใหม่ควบคู่กันไป 3) เร่งปรับระบบสนับสนุนการจัดการศึกษาที่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน มีการประสานสัมพันธ์กับเนื้อหา ทักษะ และกระบวนการเรียนการสอน 4) ยกกระดับความแข็งแกร่งมาตรฐานวิชาชีพครูและผู้บริหารสถานศึกษาให้ครูเป็นผู้ที่มีความสามารถและทักษะที่เหมาะสมกับการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน 5) เร่งสร้างระบบให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นองค์กรคุณภาพที่แข็งแกร่งและมีประสิทธิภาพ 6) เร่งรัดปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นองค์กรที่มีความเข้มแข็ง มีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ชัดเจน และสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ 7) สร้างระบบการควบคุมการจัดการการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาที่มีข้อมูลสารสนเทศ 8) สร้างวัฒนธรรมใหม่ในการทำงาน เร่งรัดการกระจายอำนาจและความรับผิดชอบ ปรับปรุงระบบของโรงเรียนให้เป็นแบบร่วมคิด ร่วมทำ การมีส่วนร่วม และการประสานงาน 9) เร่งปรับระบบการบริหารงานบุคคล มุ่งเน้นความถูกต้อง เหมาะสม และเป็นธรรม 10) มุ่งสร้างพลเมืองดีที่ตื่นตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมพหุวัฒนธรรมได้ และทำให้การศึกษานำการแก้ปัญหาสำคัญของสังคม 11) ทุ่มเทมาตรการเพื่อยกระดับคุณภาพสถานศึกษาที่พัฒนาแล้ว และ โรงเรียนขนาดเล็กที่ไม่ได้คุณภาพ เพื่อไม่ให้ผู้เรียนต้องเสียโอกาสได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมสมัย ผลารักษ์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยรวมผู้บริหาร โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรส่งเสริม สนับสนุนทักษะการบริหารด้านเทคนิควิธี โดยผู้บริหารมีความสามารถในการวางแผนบริหารงานโดยจัดทำและใช้แผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการ นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ได้อย่างเหมาะสม และเป็นผู้นำทางวิชาการเป็นแบบอย่างของผู้นำทางการเปลี่ยนแปลง

2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการพัฒนาทักษะด้านความคิดรวบยอด โดยวินิจฉัยผลกระทบต่อหน่วยงาน เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงระบบการบริการในสถานศึกษา นำความรู้มาช่วยในการวางแผนและนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. ควรส่งเสริม สนับสนุนทักษะการบริหารด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่นตามความเหมาะสม มีความเมตตา ปรารถนาให้ผู้อื่นมีสุข และการมีพัฒนาบุคลิกภาพตามรูปแบบวัฒนธรรมและค่านิยม

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด

2. ศึกษารูปแบบการใช้ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บรรณานุกรม

จรวยพร ธรณินทร์. (2550). “ทักษะและประสบการณ์ทางวิชาชีพสำหรับนักบริหารระดับสูง,”

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. 27 (4) : 7.

จรรณี เก้าเอี้ยน. (2557). เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ. สงขลา : ชานเมืองการพิมพ์.

จันทราณี สงวนนาม. (2551). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2.

กรุงเทพฯ : บั๊กพอยท์.

จำเริญ จิตรหลัง. (เมษายน - มิถุนายน 2548). “การจัดการศึกษาเพื่อการเสริมสร้างขีดความสามารถ

ในการแข่งขันในยุคโลกาภิวัตน์,” *นักบริหาร*. 2 (2548) : 102 - 108.

ชัยเสกฐ์ พรหมศรี. (2550). *ผู้บริหารแห่งอนาคต (Executive of the Future)*. กรุงเทพฯ :

ฐานบุ๊คส์.

_____ . (2551). *คู่มือสู่องค์กรแห่งความสำเร็จ*. กรุงเทพฯ : ปัญญาชน.

ดวงใจ ระถะยาน. (2549). การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหาร

สถานศึกษาสังกัดเทศบาลในจังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหาร

การศึกษา). จันทบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

ทองทิพภา วิริยะพันธุ์. (2550). *ทักษะผู้บริหาร*. กรุงเทพฯ : จี. พี ไชเบอร์พริ้นท์.

ชานินทร์ สิดป๋اجر. (2550). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS*. กรุงเทพฯ :

วีนเตอร์พริ้นท์.

นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์. (2557). *หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา*. นนทบุรี : ตรีณ

สาร.

บรรจบ บุญจันทร์. (2556). *การบริหารสถาบันเพื่อความเป็นเลิศ*. มหาสารคาม :

โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

บุญเลิศ เขียนวงศ์. (2554). *ทักษะการบริหารงานของผู้บริหาร*. (ออนไลน์). แหล่งที่มา :

<http://www.moe.go.th/wijai/skill.htm>. 23 ตุลาคม 2555.

บุรชัย ศิริมหาสาร. (2549). *ผู้นำพันธุ์แท้ มุขบริหารสู่การเป็นผู้นำ เล่ม 2*. กรุงเทพฯ : แสง

ดาว

สมคิด บางโม. (2550). *องค์การและการจัดการ*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : วิทยพัฒน์.

สมสมัย ผลารักษ์. (2550). *ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน*

เขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี :

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

- สันติ บุญภิรมย์. (2552). **หลักการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ : บั๊กพอยท์.
- สัมมา รชนีชัย. (2553). **ทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). **คู่มือการปฏิบัติงานของข้าราชการครู**.
กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2558). **นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558**. กรุงเทพฯ : สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- สุดา สุวรรณภิรมย์ และคณะ. (2550). “ภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการทำงาน เป็นทีมในองค์กร,” **ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา**. 26 (1) : 3 - 4.
- สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2550). **ภาวะความเป็นผู้นำ**. กรุงเทพฯ : เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2554). **หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ :
ปัญญาชน.
- สุพรรณิการ์ พลายน้อย. (2550). **ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของ
ข้าราชการครูในอำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว**.
วิทยานิพนธ์ คศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
บูรพา.
- เสาวภา พรเสนาะ, อัมพวัน ประเสริฐภักดิ์ และสาขตา ประเสริฐภักดิ์. (2556). “การศึกษา
ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและ
ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดราด,” **วารสารวิจัยรำไพพรรณี**. 7
(2) : 36 - 42.
- อารียา ศิริบุญยประสิทธิ์. (2554). **ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็น
ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษ
จันทบุรี**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). จันทบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- Hammer, J.S. (July 2000). “An Analysis of Technical, Human and Conceptual Skill Among
Student Affairs Administrators in Higher Education,” **Dissertation Abstract
International**. 23 : 64 - A.
- Katz, R.L. (January-February 1995). “Skills of an Effective Administrator,” **Harvard Business
Review**. (1955) : 33 - 42.
- Kindred, L.W. (1975). **School Public Relations**. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice - Hall.
- Krejcie, R.V. and Morgan. D.W. (1970). “Determining Size for Research Activities,”
Education and Psychological Measurement. 30 (3) : 607 - 610.

Sergiovanni. (1980). **Education Governance and Administrative**. Englewood Cliffs,
New Jersey : Prentice - Hall.

Tillotson. (July 1996). “An Analysis of Technical Human and Conceptual Skills among Student
Affairs Administrators in Higher Education,” **Dissertation Abstracts International**.
(23) : 64 - A.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. รองศาสตราจารย์วรุณา ภูเสตวงษ์ อาจารย์ภาควิชาทดสอบและวิจัยการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
2. นายณัฐพงษ์ วงษ์แก้ว ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านแหลม
จังหวัดจันทบุรี
3. นางสาวรายา ปัญจมานนท์ ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านโคกวัด
จังหวัดจันทบุรี
4. นางมะลิซ้อน โกศลลัวัฒนา ครูโรงเรียนสฤณดิเดช
จังหวัดจันทบุรี
5. นางสาวณัฐชยา จิตรสมาน ครูโรงเรียนเบญจมราชูทิศ
จังหวัดจันทบุรี

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ ศธ ๐๕๕๒.๑๓/ว ๐๙๒

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อ.เมือง จ.จันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน รองศาสตราจารย์วราญา ภูเสตวงษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาววริศรา บุญธรรม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรีย์มาศ สุขกลี เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์อัมพวัน ประเสริฐภักดิ์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รายละเอียดแบบสอบถามตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น เพื่อใช้ในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณารับเชิญ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ชวัลศิริ เจริญทรัพย์)

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๓๙๓๑ ๙๑๑๑ ต่อ ๑๑๓๘

โทรสาร ๐ ๓๙๔๗ ๑๐๖๑

ที่ ศธ ๐๕๕๒.๑๓/ว ๐๙๒

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อ.เมือง จ.จันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแหลม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาววิศรา บุญธรรม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรีย์มาศ สุขกสิ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์อัมพวัน ประเสริฐภักดี เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รายละเอียดแบบสอบถามตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น เพื่อใช้ในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณารับเชิญ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ขวัญศิริ เจริญทรัพย์)

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๓๙๓๑ ๙๑๑๑ ต่อ ๑๑๓๘

โทรสาร ๐ ๓๙๔๗ ๑๐๖๑

ที่ ศธ ๐๕๕๒.๑๓/ว ๐๙๒

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อ.เมือง จ.จันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโคกวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาววริศรา บุญธรรม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรีย์มาศ สุขกสิ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์อัมพวัน ประเสริฐภักดิ์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รายละเอียดแบบสอบถามตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น เพื่อใช้ในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณารับเชิญ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ขวัญศิริ เจริญทรัพย์)

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๓๙๓๑ ๙๑๑๑ ต่อ ๑๑๓๘

โทรสาร ๐ ๓๙๔๗ ๑๐๖๑

ที่ ศธ ๐๕๕๒.๑๓/ว ๐๙๒

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อ.เมือง จ.จันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางมะลิซ้อน โกสัลล์วัฒนา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาววริศรา บุญธรรม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรียมาศ สุขกสิ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์อัมพวัน ประเสริฐภักดิ์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รายละเอียดแบบสอบถามตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น เพื่อใช้ในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณารับเชิญ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ขวัญศิริ เจริญทรัพย์)

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๓๙๓๑ ๙๑๑๑ ต่อ ๑๑๓๘

โทรสาร ๐ ๓๙๔๗ ๑๐๖๑

ที่ ศธ ๐๕๕๒.๑๓/ว ๐๙๒

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อ.เมือง จ.จันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางสาวณัฐชยา จิตรสมาน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาววิศรา บุญธรรม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรีย์มาศ สุขกสิ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์อัมพวัน ประเสริฐภักดี เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รายละเอียดแบบสอบถามตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น เพื่อใช้ในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณารับเชิญ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ขวัญศิริ เจริญทรัพย์)

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๓๙๓๑ ๙๑๑๑ ต่อ ๑๑๓๘

โทรสาร ๐ ๓๙๔๗ ๑๐๖๑

ที่ ศธ ๐๕๕๒.๑๓/ว ๐๙๒

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อ.เมือง จ.จันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ชุด

ด้วยนางสาววิศรา บุญธรรม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรียมาศ สุขกลี เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์อัมพวัน ประเสริฐภักดี เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาววิศรา บุญธรรม เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยและนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูผู้สอนในสถานศึกษาของท่าน เพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ขวัญศิริ เจริญทรัพย์)

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

โทร. ๐ ๓๙๓๑ ๙๑๑๑ ต่อ ๑๑๓๘

โทรสาร ๐ ๓๙๔๗ ๑๐๖๑

ที่ ศธ ๐๕๕๒.๑๓/ว ๐๙๒

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อ.เมือง จ.จันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ชุด

ด้วยนางสาววิศรา บุญธรรม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรียมาศ สุขกลี เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์อัมพวัน ประเสริฐภักดิ์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกสถานศึกษาของท่านเป็นกลุ่มตัวอย่าง จึงต้องนำเครื่องมือในการวิจัยมาเก็บรวบรวมกับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของท่าน

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาววิศรา บุญธรรม เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ขวัญศิริ เจริญทรัพย์)

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๓๙๓๑ ๙๑๑๑ ต่อ ๑๑๓๘

โทรสาร ๐ ๓๙๔๗ ๑๐๖๑

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด

คำชี้แจง

1. การวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาดของสถานศึกษา
2. แบบสอบถามฉบับนี้สำหรับสอบถามผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถาม

นางสาววิศรา บุญธรรม

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเติมข้อความลงในช่องว่างและทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ให้ตรงกับความเป็นจริง

1. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน.....ปี
2. ขนาดของสถานศึกษา
 - () ขนาดเล็ก (นักเรียนตั้งแต่ 120 คนลงมา)
 - () ขนาดกลาง (นักเรียนตั้งแต่ 121- 300 คน)
 - () ขนาดใหญ่ (นักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตอนที่ 2 ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โปรดอ่านรายละเอียดเกี่ยวกับข้อความต่อไปนี้แล้วพิจารณาว่า ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีทักษะการบริหารอยู่ในระดับใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือ ให้ตรงกับระดับทักษะการบริหารตามคะแนนซึ่งมีความหมาย ดังนี้

- 5 หมายถึง มีทักษะการบริหารระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีทักษะการบริหารระดับมาก
- 3 หมายถึง มีทักษะการบริหารระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีทักษะการบริหารระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีทักษะการบริหารระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

	ทักษะการบริหารของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับทักษะการบริหาร				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
0	มีทักษะเทคนิควิธีความรู้ในการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม		✓			

จากตัวอย่างข้อ 0 แสดงว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ในประเด็นมีทักษะเทคนิควิธีความรู้ในการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม มีระดับทักษะการบริหารอยู่ในระดับมาก เป็นต้น

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับทักษะการบริหาร				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
ด้านเทคนิควิธี					
1. มีความสามารถในการแสวงหาความรู้ให้ทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ					
2. มีความสามารถในการวางแผนบริหารงานโดยจัดทำและใช้แผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการ และข้อมูลสารสนเทศ					
3. มีความสามารถในการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรม มาใช้ในการบริหารงาน					
4. มีความสามารถในการเป็นผู้นำทางวิชาการเป็นแบบอย่างของผู้นำทางการเปลี่ยนแปลง					
5. มีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารงานงบประมาณ					
6. มีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารงานบุคลากร					
7. มีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารงานทั่วไป					
8. มีความสามารถในการจัดทำสถิติและแผนภูมิและข้อมูลทางการศึกษา					
9. มีความสามารถในการเป็นผู้นำการประชุมสั่งการและมอบหมายงาน					
10. มีความสามารถในการรายงานและประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษา					
11. มีความสามารถในการพูดและการเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
12. มีความสามารถในการควบคุมและสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรให้บรรลุตาม					

แผนปฏิบัติการ						
ทักษะการบริหารของของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน		ระดับทักษะการบริหาร				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
13.	มีความสามารถในการให้คำแนะนำ แก้ปัญหา และเสนอแนวทางการดำเนินงานทางวิชาชีพ					
14.	มีความสามารถในการตัดสินใจโดยใช้ข้อมูล และเหตุผลที่เหมาะสม					
15.	มีความสามารถในการติดตามและประเมินผล การดำเนินงานของสถานศึกษา					
ด้านมนุษยสัมพันธ์						
16.	มีวิธีการสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ผู้ร่วมงาน					
17.	มีการประสานความร่วมมือและระดมทรัพยากร มาใช้ในการปฏิบัติงาน					
18.	มีทัศนคติที่ดีต่อผู้ร่วมงาน					
19.	มีการใช้ภาษาในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ เข้าใจง่าย					
20.	มีการจูงใจให้ผู้ร่วมงานทำงานด้วยความเต็มใจ					
21.	มีหน้าตาเข้มแข็งแจ่มใส และมีอัธยาศัยดี					
22.	มีการแต่งกายสุภาพ เรียบร้อย เหมาะสม ตามรูปแบบวัฒนธรรมและค่านิยม					
23.	มีการพูดที่ชัดเจน ให้ความสนใจคู่สนทนา					
24.	มีมารยาทในสังคม วางตัวได้เหมาะสมกับ กาลเทศะ					
25.	สามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี					
26.	ประสานงานกับหน่วยงาน และบุคคลอื่นได้ดี					
27.	มีความอดทน อดกลั้น ต่อความยากลำบาก					
28.	ทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่นตามความเหมาะสม					

29.	มีความเมตตา ปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข					
ทักษะการบริหารของของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน		ระดับทักษะการบริหาร				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
30.	มีการจัดงานพบปะสังสรรค์นอกเวลางาน เป็นครั้งคราว					
ด้านความคิดรวบยอด						
31.	เคารพความคิดเห็น ความรู้ ความสามารถของ ผู้ร่วมงาน					
32.	ให้ความสนใจผู้ร่วมงานทุกคน					
33.	เอาใจใส่และเห็นใจผู้ร่วมงาน					
34.	มีความรู้ เข้าใจในการบริหารงานสถานศึกษา					
35.	เห็นความสำคัญส่วนรวมมากกว่าส่วนตน					
36.	มีความรู้ ความเข้าใจกฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา					
37.	มีความรู้ ความเข้าใจในการกำหนดวิสัยทัศน์ ของสถานศึกษา					
38.	มีความรู้ ความสามารถในการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ ภาระงาน และยุทธศาสตร์ ที่จะนำ สถานศึกษาไปสู่เป้าหมายได้					
39.	มีความรู้ด้านการจัดการเรียนการสอน การนิเทศ ติดตาม การวัดผล และการประเมินผล					
40.	มีความรู้ด้านการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม					
41.	มีการประยุกต์ทฤษฎีการบริหารมาใช้ ในสถานศึกษาได้เหมาะสมกับบริบทของ สถานศึกษา					

42.	มีการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการศึกษามาประยุกต์ใช้ในการบริหารได้อย่างดี					
ทักษะการบริหารของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน		ระดับทักษะการบริหาร				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
43.	มีการนำความรู้มาช่วยในการวางแผนและนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน					
44.	มีการวินิจฉัยผลกระทบต่อหน่วยงาน เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงระบบการบริการในสถานศึกษา					
45.	มีการนำนโยบายเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติมาปรับให้สอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษา					

ภาคผนวก ง
ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 13 ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามทักษะการบริหารของผู้บริหาร
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด

ข้อ ที่	ทักษะการบริหาร ของผู้บริหารสถานศึกษา	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
ด้านเทคนิควิธี									
1.	มีความสามารถในการแสวงหาความรู้ ให้ทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
2.	มีความสามารถในการวางแผนบริหารงาน โดยจัดทำและใช้แผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการ และข้อมูลสารสนเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
3.	มีความสามารถในการนำเทคโนโลยี และนวัตกรรม มาใช้ในการบริหารงาน	0	+1	+1	+1	+1	+4	0.80	ใช้ได้
4.	มีความสามารถในการเป็นผู้นำทางวิชาการ เป็นแบบอย่างของผู้นำทางการเปลี่ยนแปลง	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
5.	มีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารงาน งบประมาณ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
6.	มีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารงาน บุคลากร	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
7.	มีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารงาน ทั่วไป	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
8.	มีความสามารถในการจัดทำสถิติและ แผนภูมิข้อมูลทางการศึกษา	0	+1	+1	+1	+1	+4	0.80	ใช้ได้
9.	มีความสามารถในการเป็นผู้นำการ ประชุม สั่งการ และมอบหมายงาน	+1	0	+1	+1	+1	+4	0.80	ใช้ได้
10.	มีความสามารถในการรายงานและ ประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสาร ของสถานศึกษา	+1	0	+1	+1	+1	+4	0.80	ใช้ได้

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อ ที่	ทักษะการบริหาร ของผู้บริหารสถานศึกษา	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
		11.	มีความสามารถในการพูดและการเขียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	0			
12.	มีความสามารถในการควบคุมและ สนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร ให้บรรลุตามแผนปฏิบัติการ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
13.	มีความสามารถในการให้คำแนะนำ แก้ปัญหาและเสนอแนวทางการดำเนินงาน ทางวิชาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
14.	มีความสามารถในการตัดสินใจโดยใช้ ข้อมูล และเหตุผลที่เหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
15.	มีความสามารถในการติดตามและ ประเมินผลการดำเนินงานของ สถานศึกษา	+1	+1	0	+1	+1	+4	0.80	ใช้ได้
ด้านมนุษยสัมพันธ์									
16.	มีวิธีการสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ผู้ร่วมงาน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
17.	มีการประสานความร่วมมือ และระดม ทรัพยากรมาใช้ในการปฏิบัติงาน	+1	0	+1	+1	+1	+4	0.80	ใช้ได้
18.	มีทัศนคติที่ดีต่อผู้ร่วมงาน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
19.	มีการใช้ภาษาในการสื่อสารได้อย่างมี ประสิทธิภาพ เข้าใจง่าย	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
20.	มีการจูงใจให้ผู้ร่วมงานทำงาน ด้วยความเต็มใจ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
21.	มีหน้าตาเข้มแข็งแจ่มใส และมีอัธยาศัยดี	+1	0	+1	+1	+1	+4	0.80	ใช้ได้
22.	มีการแต่งกายสุภาพ เรียบร้อย เหมาะสม ตามรูปแบบวัฒนธรรมและค่านิยม	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อ ที่	ทักษะการบริหาร ของผู้บริหารสถานศึกษา	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
		23.	มีการพูดที่ชัดเจน ให้ความสนใจคู่สนทนา	+1	+1	+1			
24.	มีมารยาทในสังคม วางตัวได้เหมาะสม กับกาลเทศะ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
25.	สามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
26.	ประสานงานกับหน่วยงาน และบุคคลอื่น ได้ดี	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
7.	มีความอดทน อดกลั้นต่อความยากลำบาก	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
28.	ทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่นตามความเหมาะสม	+1	0	+1	+1	+1	+4	0.80	ใช้ได้
29.	มีความเมตตา ปรารถนาให้ผู้อื่นมีสุข	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
30.	มีการจัดงานพบปะสังสรรค์นอกเวลางาน เป็นครั้งคราว	0	+1	+1	+1	+1	+4	0.80	ใช้ได้
ด้านความคิดรวบยอด									
31.	เคารพความคิดเห็น ความรู้ ความสามารถ ของผู้ร่วมงาน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
32.	ให้ความสนใจผู้ร่วมงานทุกคน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
33.	เอาใจใส่และเห็นใจผู้ร่วมงาน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
34.	มีความรู้ เข้าใจในการบริหารงาน สถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
35.	เห็นความสำคัญส่วนรวมมากกว่าส่วนตน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
36.	มีความรู้ ความเข้าใจกฎหมาย ระเบียบ ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
37.	มีความรู้ ความเข้าใจในการกำหนด วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อ ที่	ทักษะการบริหาร ของผู้บริหารสถานศึกษา	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
38.	มีความรู้ ความสามารถในการกำหนด นโยบาย วัตถุประสงค์ ภาระงานและ ยุทธศาสตร์ ที่จะนำสถานศึกษาไปสู่ เป้าหมายได้	0	+1	+1	+1	+1	+4	0.80	ใช้ได้
39.	มีความรู้ด้านการจัดการเรียนการสอน การนิเทศติดตาม การวัดผลและ การประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
40.	มีความรู้ด้านการบริหารงาน แบบมีส่วนร่วม	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
41.	มีการประยุกต์ทฤษฎีการบริหารมาใช้ ในสถานศึกษาได้เหมาะสมกับบริบท ของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
42.	มีการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้จาก การศึกษา มาประยุกต์ใช้ในการบริหาร ได้อย่างดี	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
43.	มีการนำความรู้มาช่วยในการวางแผน และนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
44.	มีการวินิจฉัยผลกระทบต่อหน่วยงาน เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงระบบการบริการ ในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
45.	มีการนำนโยบายเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ของชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ มาปรับให้สอดคล้องกับนโยบายของ สถานศึกษา	0	+1	+1	+1	+1	+4	0.80	ใช้ได้

ภาคผนวก จ

คำอธิบายจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 14 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
ด้านเทคนิควิธี		25.	0.30
1.	0.37	26.	0.33
2.	0.27	27.	0.21
3.	0.26	28.	0.24
4.	0.22	29.	0.26
5.	0.42	30.	0.21
6.	0.21	ด้านความคิดรวบยอด	
7.	0.37	31.	0.29
8.	0.25	32.	0.22
9.	0.44	33.	0.27
10.	0.26	34.	0.26
11.	0.27	35.	0.40
12.	0.33	36.	0.30
13.	0.33	37.	0.24
14.	0.24	38.	0.28
15.	0.21	39.	0.24
ด้านมนุษยสัมพันธ์		40.	0.27
16.	0.21	41.	0.37
17.	0.22	42.	0.23
18.	0.30	43.	0.37
19.	0.27	44.	0.24
20.	0.24	45.	0.31
21.	0.33		
22.	0.24		
23.	0.31		
24.	0.21		

ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถามเรื่อง การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหาร
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด อยู่ระหว่าง 0.21 - 0.44

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเรื่อง การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหาร
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด เท่ากับ 0.82

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ประวัติย่อผู้วิจัย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล	นางสาววิศรา บุญธรรม
วัน เดือน ปีเกิด	19 มิถุนายน 2534
สถานที่เกิด	ตำบลขลุ้ง อำเภอลำลูกเกด จังหวัดจันทบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 285/1 ถนนเทศบาลสาย 2 ตำบลขลุ้ง อำเภอลำลูกเกด จังหวัดจันทบุรี
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ครูผู้ช่วย
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านทุ่งกว้าง 121 หมู่ที่ 4 ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี 22140
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2549	มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองตาคงพิทยาคาร ตำบลหนองตาคง อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี
พ.ศ. 2552	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนหนองตาคงพิทยาคาร ตำบลหนองตาคง อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี
พ.ศ. 2557	ครุศาสตรบัณฑิต ค.บ. (ภาษาอังกฤษ) มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี
พ.ศ. 2559	ครุศาสตรมหาบัณฑิต ค.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี